

Slovo

Literárny zborník
vítazov súťaže
v love slov

5. ročník
2019

Milá čitateľka, milý čitateľ,

sme radi, že si siahol/-a po zborníku piateho ročníka literárnej súťaže SLOVO. Zborník je zostavený z literárnych prác víťaziek a víťazov 5. ročníka. Do súťaže sa každoročne zapája stále viac mladých autoriek a autorov, od prvého stupňa po stredné školy. Keďže autor dozrieva v skutočného spisovateľa až vtedy, keď jeho tvorba konfrontovaná s názorom čitateľov, v Slove posudzuje súťažné texty okrem odbornej poroty aj čitateľská verejnosť. Tá tiež rozhoduje o tom, kto získa Cenu verejnosti.

Keďže tento školský rok výrazne ovplyvnila pandémia a mnohí sme namiesto stretávania s priateľmi trávili viac času doma, kládli sme si otázky, aký bude život potom, keď sa opäť vráti do normálu. Ak si si tieto úvahy aj zapisovala či zapisoval, budeme radi, ak sa s nami o ne podeliš v 6. ročníku literárnej súťaže. A nielen o ne. Aj tento rok sa samozrejme tešíme na všetky literárne práce. A možno si o rok budeme môcť v Zborníku SLOVO prečítať aj tvoju tvorbu.

Teší nás, že tento rok si víťazné texty prečítali aj známe tváre z obrazoviek či divadiel. Ďakujeme Henriete Mičkovcovej, Petrovi Marcinovi, Adymu Hajdu, Alexandrovi Bártovi, Sávovi Popovičovi a Jurajovi Bačovi za to, že svoje čítania počas pandémie zaznamenali a že si tak víťazné poviedky a básne môžeme vypočúť aj v umeleckom prevedení. Zverejnené sú na facebookovej stránke SLOVO @literarnasutaz.

Slovo – literárny zborník víťazov súťaže v love slov

5. ročník 2019

Zostavovateľ: Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.

Redakčná a technická príprava: Mgr. Martina Karlíková

Jazyková úprava: Mgr. Branislav Hriňák

Grafická úprava: Mgr. Lenka Lakandová

Ilustrácia na obálke a plagát: Mgr. art. Viliam Slaminka

Ilustrácie v zborníku: Mgr. Zuzana Neumannová

Vydal Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.,
Hrachová 34, 821 05 Bratislava v roku 2020.

ISBN: 978-80-8120-779-2

www.orbispictus.sk

www.orbispictus.sk/slovo

www.facebook.com/literarnasutaz

1. stupeň ZŠ

1. miesto

Lucia Goliášová

Moja vysnívaná zoo

Ahoj! Som Lea a túžim si založiť vlastnú zoo. Ja totiž milujem zvieratá. Žirafy, slony, hrochy, lemury, pandy... Proste všetky. A aj keď mám len psa, mačku, morča, škrečka aj fretku a malého mini papagája, je to málo. Určite si teraz hovoríte, že to je dosť, no pre mňa nie je. Mať vlastnú zoo je síce veľká starosť, ale za pokus to stojí. Už od dvoch rokov mám tento neobyčajný sen.

Mám aj tri kamarátky, ktoré mi s tým pomôžu. Volajú sa Sára, Lucy a Veronika. Chodíme do tej istej školy a aj preto sú to moje najlepšie kamarátky. A sú skoro také staré, ako ja. Sára má desať, Lucy má jedenásť a Veronika má dvanásť rokov. Ja, podobne ako Sára, mám desať. A som siedmačka. No skôr ôsmačka, lebo školský rok už končí.

Okrem iných máme v rozvrhu aj zoológiu i zoologický krúžok. Navyše, hneď vedľa je zoologická fakulta. Tak sa to volá, ale učí sa tam ako sa stať zoológičkou. A my všetky sme tam prihlásené, čo je podľa mňa super, lebo to máme fakt blízko. Chodíme každý deň okolo 14:10 h a nosíme si tam aj potrebnú výbavu. Do výbavy patrí: hrubý zápisník, pero, fotoaparát, mobil, ochranné rukavice a tmavozelená uniforma, ktorá pozostáva z čiapky, nohavíc, topánok, trička, ponožiek a vesty. A to je všetko v tmavozelenom ruksaku, ktorý je strašne veľký.

– Áno! Áno! Áno!

– Čo „áno“? – opýtala sa ma Lucy.

– No... Zajtra mám narodeninovú oslavu a svadbu sestry a ideme do Egypta.

– Ahá, počkať, svadbu tvojej sestry?

– Áno.

– A kto je tvoja sestra?

– Ty to nevieš?

– No nie, neviem.

– Volá sa Bea, má 25 rokov, má frajera, za ktorého sa bude vydávať. Volá sa Alex, je to milý muž a je to dospelák. Vieš Bea je ešte vysokoškoláčka.

– Ahá. Tak gratulujeme! – odpovedali mi všetky tri naraz.

– Ďakujem, – odpovedala Bea, ktorá práve prišla na hodinu francúzštiny.

– Čau! – pozdravila som ju.

– Dobrý deň! Povedali všetky tri kamošky naraz.

– Ahojte! A čau, Lea! Akú máš teraz hodinu?

– Máme zoológiu.

– A potom?

– A potom máme informatiku a..., a potom krúžok.

– Jasné, no dobre. Tak ahoj!

– Čau!

– Ahojte!

– Dovidenia! – odpovedali zase všetky tri naraz.

Crrrrn...!

– Och, už zvoní! Rýchlo, dievčatá! Podťe!

– Už ideme, sme hneď za tebou! Uf!

Stihli sme to skôr, ako pani učiteľka Mačacia.

– Uf! – odpovedali všetky tri.

– Dobrý deň, žiaci!

– Dobrý deň, pani učiteľka!

– Teraz každý z vás odíde domov, aj keď by ste nemali.

Chodte a doneste si vaše domáce zvieratá.

Šuch! Šmyk! Tresk! Všetci žiaci okrem Violety vyleteli z triedy, až buchli dvere od prievanu.

Keď som došla autobusom domov, odomkla a otvorila dvere, zistila som, že Alex, Líza, Teo, Oskar, Lili a Písk nie sú doma. Potom som si všimla, že Alex (pes) a Líza (mačka) vôbec nejedli a nepili. A tak som ich začala hľadať. Lili (fretka) vo svojej izbe s preliezkami, bunkrami, plastovými a drevenými stromami a rôznymi doplnkami, nebola ani v jednom z bunkrov. Potom Oskar (škrekok), ktorý býva v klietke vedľa v obývačke, je tiež preč. Nechal však za sebou stopu. Mal rozhrýzený roh klietky a nemal tam napájačku. Vyšla som na terasu, kde je Alexova (psia) búda. Ten tam nebol ale bola tam diera v plote. Prešla som naspäť do domu a do mojej izby. Tam bývajú Teo (morča) a Písk (mini papagáj). Písk ani Teo neboli doma. Písk však mal rozhrýzenú klietku a Teo zasa rozbitý roh. Šla som do vedľajšej Beinej izby. Líza (mačka) je totiž jej. Ale ani ona nebola doma.

– Ale kde ste všetci? – zakričala som. A potom som si všimla, že máme v strede

telky oznam, ktorý znel takto:

Ha! Už svoje blbé zvieratá NIKDY neuvidíte!

LAMAX

Schmatla som môj mobil a oznam i kliecky som vyfotila a poslala ockovi, mame, Bee a Lucy, Sáre i Veronike. A potom som si všimla, že na gauči je niečo čierne a vyvaľuje na mňa oči. Zlakla som sa, keď som zrazu uvidela mačku.

– Líza! – zakričala som. Ale „Líza“ ma nepočúvala. Tak som zakričala:

– Alex! – A na to počúvol. Čože? A potom som videla psa. No ale keď je mačka Alex, tak pes je Líza! A tak som zakričala – Líza! – a naozaj, počúvol! Po chvíli som zistila, že na strome visí netopier, ale bol farebný. Zakričala som teda – Písk! – a ten priletel. Všetkých som dala do prepravky. Následne som zbadala veveričku, ktorá bola podobná mojej fretke. A tak som zakričala– Lili! – a fakt to bola fretka Lili. Aj tú som dala do prepravky. A potom... Škrečok, ktorý vyzeral ako jazvec. Zakričala som naňho – Oskar! – A ten prišiel. A čože? Zajac, ktorý je morča? – Teo! – Naozaj to bol on, poslúchol. A aj tých dvoch som dala do prepraviek. A odišla som do veterinárnej ambulancie s názvom PLUTO-VET.a

Tam pracovala Sárina mama Ema. Dala som jej všetky prepravky a odišla do školy, rovno na krúžok, kde mi povedali, že počuli, čo sa stalo, že škrečok je jazvec, mačka je pes...

A tak ma ospravedlnili z krúžku a ja som išla naspäť k Eme. Ema povedala, že to je asi LAMAX – choroba. Síce neviem, čo to je za druh choroby, ale brala som ju vážne. Ema mi vysvetlila, že je to nejaká choroba, ktorú museli mať aj ich predkovia ešte predtým ,ako sa dostali na tento svet.

– Aha! Ale Ema, dá sa to nejako vyliečiť?

– Asi áno – odpovedala Ema. – Nechaj mi ich tu a ja sa o nich postarám.

– No dobre. Tak ahøj, Ema!

– Ahøj!

Cestou domov som videla Veroniku a Sáru, ako idú ku mne. Pribehla som k nim, keď mi zrazu došlo, že oznam na telke je meno LAMAX. A táto choroba sa tiež volá LAMAX. Keď sme došli ku mne domov, všetko som im obom povedala. Asi o tridsať minút k nám dobehla aj Lucy. Povedala, že videla Violetu, Kláru a Ivu na bicykli. Iva zrazila malého holuba, Klára vrabca a Violeta malé mača.

– Achjaj!

– A tak som ich doniesla – povedala Lucy. – Myslela som si, že Líza by sa o to mača mohla postarať.

– Lenže Líza je Alex a Alex je Líza...

- Čože? Naozaj?
- No áno, naozaj. Ale odniesla som ich k Eme, a tak mám voľné klietky.
- Super! Takže... – začala Sára, ale skočila som jej do reči:
- Vrabca si môžem zobrať ja.
- A ja by som mohla zobrať holuba, – povedala Veronika.
- No a ja chcem na starosť mača, – pridala sa Lea.
- A ja fakt nemôžem žiadne, – povedala ticho Lucy.
- Prečo? – spýtala sa Sára.
- Lebo ja dnes idem kúpiť troch škrečkov, dve ryby, dvoch pieskomilov a zajaca. A dám ich do našej „ordinácie“. (Ordinácia je náš dom na dube, kde sa staráme o trochu zranené zvieratká.)
- Super! Povedala som. Tak sa o nich postaráme!

Po troch týždňoch.

- Jupí, začínajú letné prázdniny! Musím ísť do našej „ordinácie“, – povedala som Bee a išla som pre všetky zvieratá s taškou plnou vecí. Keď som tam došla, už ma boli dievčatá.
- Priniesla som salámu, šunku, syr, tvaroh, vodu, vitamín C, mrkvu, šalát a jablko.
- Ja som priniesla sendviče, chrobáky, granuly a púpavu, – povedala Veronika.
- A ja mám... Ups! Hneď to bude. – Sára zišla dole a o hodinu sa vrátila.
- Tak čo si priniesla? spýtala som sa Sára.
- Korytnačku a vydriu rodinu.
- Korytnačku daj tam a...
- Čo? Vydriu rodinu?
- Áno, dám ich... Počkaj! – Veronika zišla dole a priniesla menší uzatvárateľný bazén.
- Super nápad! – vykrikla Sára. A pomohla som jej roztvoriť bazén.
- Má niekto tuniaka? opýtala som sa.
- Áno ja mám! – povedala Lucy, ktorá práve prišla. A doniesla aj krmidlo. Do krmidla sme dali tuniaka a otvor zavreli (aj s vydrami).

O 12:00 h sme prišli do pizzerie Tos-klik. Dali sme si syrovú pizzu. Potom mi zavolala teta Ema a povedala, že LAMAX je nevyliciteľná choroba. Zvieratka už navždy zostanú tak.

V piatok som išla na krúžok, kde nám povedali, že máme nájsť zvieratá bez domova a že kto donesie najviac, niečo vyhrá.

No ale Alex je mačka, neznáme! Líza je pes, neznáme! A škrečok je jazvec, neznáme! Áno, donesiem ich a dostanem niečo, pomyslela som si.

V pondelok po škole som šla na krúžok aj s Alexom, Lízou a Oskarom.

Keď som prišla, povedali mi:

– Prípad je vyriešený!

– A... a... a... Čože?

– No s tvojimi zvieratkami. Už vieš, kto to bol? – dali mi prečítať ten istý oznam ako na telke.

Ahá?! To bola moja mama. Ona sa volá Xama! Je totiž zo Švédska, preto má také čudné meno!

– Joj! Vy ste to na mňa všetko len hrali! Ten zlodej je mama,

Ema je Laura (učiteľka) a vymyslel to Max (učiteľ).

Lebo teta Ema mi zavolała ešte predtým, že je chorá, preto si tou Emou ty, Laura.

– Áno, vyriešila si prípad. A za to dostávaš odznak najmladšieho zoológa!

Odteraz patíš do našej zoo!

– Naozaj? Vážne? Super!

A tak sa Lea stala zoológičkou.

Lucka je výnimočná deväťročná šikovná a nezbedná žiačka. Spieva, tancuje, hrá na hudobný nástroj, navštevuje hodiny angličtiny. Lucka pochádza z dvojčiat, je o minútu staršia od svojho nerozlučného brata Adama. K písaniu sa dostala na hodinách slohu, za čo vďačí pani učiteľke na prvom stupni. Skúšala krátke veršičky, básničky a rozprávky. Veľmi rada nielen píše, ale aj číta.

2. miesto

Natália Harčárová

Môj vysnívaný pes

Ahoj, volám sa Laura. Moja mama pracuje na veterinárnej klinike a môj ocko je stavbár.

Milujem zvieratá a hlavne psy. Chcela som psa, no rodičia mi vraveli, že som ešte primalá na to, aby som sa oň vedela postarať. Musím sa najprv naučiť písať a čítať. Ja som sa naučila čítať a písať, no psa mi nekúpili. Vraj, že keď budem v treťom ročníku, tak mi ho kúpia. No nič také sa nestalo. Som už štvrtáčka a psa stále nemám. Blížili sa moje deviate narodeniny. Bola som veľmi šťastná a už som sa nevedela dočkať mojej narodeninovej oslavy. Ráno, v deň mojich narodenín, som vstala a šla do obývačky. Všade boli povešané balóny, rôzne ozdoby a darčeky.

– Toto je môj najlepší deň, – vyhlásila som. – Mami, čo bude dnes na raňajky? – opýtala som sa.

– Čo budeš chcieť, – povedala.

– To vážne? Tak si prosím výbornú praženicu!

Mamka mi urobila praženicu a bola fakt výborná.

Bolo už popoludní a bol čas na moju oslavu. Prišli sme do obývačky, kde ma zavolali, aby mi zablahoželali.

– Darčeky! – zvolala som. Najprv mi zablahoželala mamka, potom ocko. Ocko priniesol veľkú a dosť ťažkú škatuľu.

– Je to pes? Je to pes! – vykričla som od radosti. – Je to ten najkrajší pes na svete. Dám mu meno Riko.

– Sme radi, že sa ti páči, ale máme jednu podmienku, – povedala mama. – Keď prídeme domov z práce, nič po ňom nebudeme upratovať.

– Jasné, mami, – povedala som. Hneď som s ním šla vonku, aby som ho vyvenčila. Bola som to najšťastnejšie dievča na celej ulici. Rika som ukázala všetkým kamarátom.

Na druhý deň som s ním išla na prechádzku. Mamka mi kázala, aby som ho mala na vôdzke a nikde ho samého nepúšťala. Prišli sme na lúku a mne bolo ľúto, že Riko nemôže mať voľnosť. Tak som ho pustila, aby si pobehal.

Na chvíľu som sa zamyslela a zrazu ho nebolo. Všade som ho hľadala, no nenašla som ho. Bála som sa, že sa mu niečo stalo. Prišla som domov rozplakaná a veľmi smutná. Povedala som rodičom, čo sa stalo. Najprv boli nahnevaní, no potom ma upokojili, že sa určite nájde. Išli sme ho spoločne hľadať.

Hľadali sme ho všade, na ulici, v okolí, dokonca aj v lese. No nenašli sme ho, a tak sme sa vrátili domov. A zrazu som ho zbadala. Sedel si pekne pred našimi dverami a čakal nás. Natešený, že ma vidí, rozbehol sa hneď ku mne. Bola som šťastná, že sa našiel. Potom sme si dali spoločne čaj a porozprávali sa.

Na druhý deň sme šli vyvenčiť Rika a cestou sme sa zastavili v supermarkete, máme to blízko. Zaviazala som Rika pred supermarketom, lebo som pomáhala mamke s nákupom.

– Mami, čo ešte potrebujeme? – opýtala som sa.

– Šunku, syr a maslo, – povedala mamka. Išla som teda po tie veci a zrazu, čo to vidím. Môj Riko beží ako strela po celom supermarkete. Rozhádzal všetky mandarínkové konzervy a narazil do tety, ktorá niesla banány. Všetky jej popadali a rozpučili sa na zemi. Nakoniec príbehol až k nám pri pokladni. Pani predavačka sa nás opýtala, či poznáme toho psa. Povedali sme, že nie, aby sme neboli hanbou celého supermarketu. Vyšli sme von a Riko bežal za nami. Riadne sme ho za to všetko potrestali.

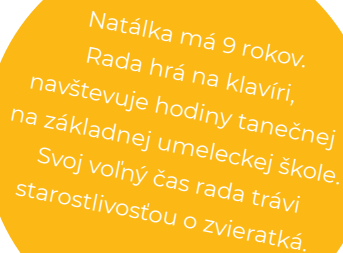
Mali ku mne prísť prespať moje najlepšie kamošky Nika a Lili. Konečne zazvonil zvonček, no neboli to dievčatá, bola to pani poštarčka. Priniesla som do kuchyne kopu novín a zatiaľ som nechala Rika samého v izbe. No nemala som to robiť. Kým som sa vrátila, Riko mi roztrhol celú perinu. Neporiadok bol po celej izbe.

– Achjaj, o chvíľu prídu kamošky a ja mám taký neporiadok. – Bola som na Rika riadne nahnevaná, že urobil takú neplechu a ja som musela všetko rýchlo poupratovať.

Zase niekto zazvonil. No tentoraz to boli moje kamošky. Privítala som ich a porozprávala im, čo mi Riko vyviedol. Tie sa iba zasmiali a povedali, že je rozkošný. Potom nás mama zavolala na obed. Bola moja obľúbená paradajková polievka a kuracie soté. Všetky sme si na ňom pochutnali.

Poobede sme šli s Rikom von, aby sme sa s ním zahráli, ale aj aby sme ho naučili povely. Sadni, ľahni, podaj labku, popros. Bola to zábava, ale aj veľká drina. Za všetko sme ho odmeňovali psími granulami. Riko bol riadne najedený a my všetky riadne unavené.

Mať psa je super, je to veľká zábava, ale zároveň aj veľká zodpovednosť, ako ho naučiť byť poslušným a zodpovedným psom. No nevymenila by som ho za nič na svete.

Natálka má 9 rokov.
Rada hrá na klavíri,
navštevuje hodiny tanečnej
na základnej umeleckej škole.
Svoj voľný čas rada trávi
starostlivosťou o zvieratká.

3. miesto

Eva Demčáková

Svet snov

Ahojte! Moje meno je Evka, som osemročná dievča. S mojou sestrou, dvanásťročnou Emkou, je super.

– Dievčatá, choďte spať! – ozvalo sa jeden večer.

– Ešte nie... Prečo? Ja ešte nie som unavená!

– O chvíľu som si ľahla do postele s mojím plyšákom Bobíkom a vtedy sa to celé začalo.

Snívalo sa mi, že som vzlietla nad oblaky aj s mojou sestrou. Okolo nás lietalo veľa krásnych vtákov. Predo mnou stál nápis SVET SNOV. Vošli sme dnu a všetko bolo také krásne! Nič krajšie som nikdy nevidela.

– Pozri, tam je pukancový svet! – povedala som. Bola tam pukancová zmrzlina a skákací hrad bol taktiež z pukancov. Dúhové kúpalisko a iné super veci. Všetko tam bolo sladké. MŇAM! Bol to môj splnený sen. V toboganoch tiekla biela čokoláda, tú má moja mamka najradšej. Boli tam aj vtipné názvy ulíc. Napríklad Kokakolová ulica, Pudingová ulica, Džúsová ulica, Keksíková a Chrumková ulica. Samé pochúťky.

CÍRRRRN! Zazvonil budík a všetko sa skončilo.

Evka si rada vymýšľa krátke príbehy, v podstate od útleho detstva. Jej poslucháčmi sú všetky plyšové hračky v detskej izbe. Veľmi rada spieva, skreslí a tancuje

CENA VEREJNOSTI

Sofia Mária Danielovičová

Pekný deň

Aký je dnes deň?

Tebe odpoviem!

Slniečka pekne žiari

a má úsmev na tvári.

Slniečko sa nahlas smeje.

Všetkých zohreje.

A na lúke voňavej

motýľ tancuje.

Motýľ, veru hej,

po lúke sa túla.

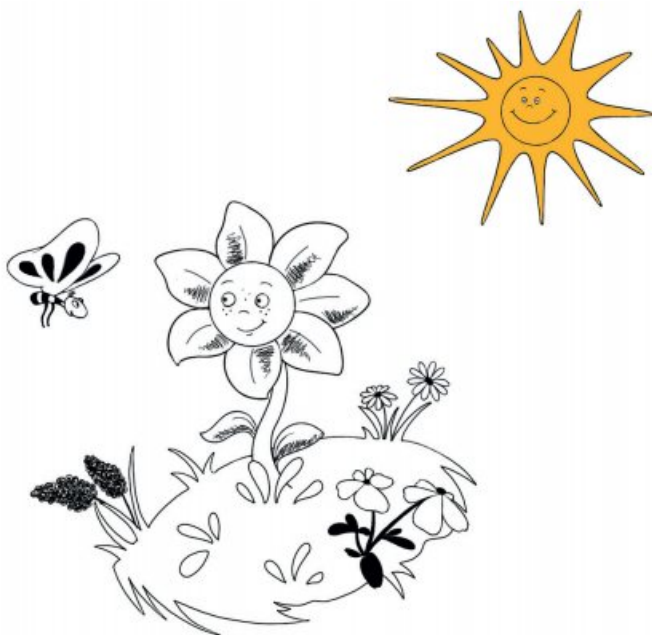
Motýľ,

veru hej,

tak sa smej!

Chcem mať tvoje krídla!

Sofia navštevuje
prvý rok literárno-dramatický
odbor ZUŠ Jána Melkoviča
v Starej Ľubovni.

2. stupeň ZŠ

Poézia

1. miesto + CENA VEREJNOSTI

Barbora Melichová

Aleluja (text k piesni Hallelujah, hudba: Leonard Cohen)

Keď na prstoch štekli biely sneh
a dušu hladí detský smiech,
keď čarovní a krásna bude noc.

Keď sa všetci dobre majú
a doma spolu zostávajú,
vtedy dušu hreje kúzlo Vianoc.

Aleluja, aleluja,
aleluja, aleluja.

Dnes iba jednu prosbu mám,
nech nikto nie je doma sám,
nech každý môže mať Vianoce milé.

Veď čo viac si len môžeš priať,
byť spolu s tými, ktorých máš rád,
keď môžeš s nimi zažiť krásne chvíle.

Aleluja, aleluja,
aleluja, aleluja.

Keď sa anjeli zlietajú za oknom
a do ticha zaznie polnočný zvon,
nech každý je dobrý, milý a vrúcny.
Tak nech má každý to, čo chce,
nech má každý krásne Vianoce,
nájdime si pre všetkých miesto v srdci.

Aleluja, aleluja,

Píšem
stále. Chcela by
som byť spisovateľkou.
Nemám najobľúbenejšieho
autora, mám rada všetkých.
Rada čítam a vtedy sa
inšpirujem, chcem tiež
niečo napísať. Nápady si
zapisujem aj v noci.

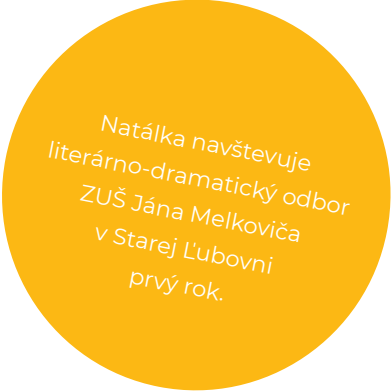
aleluja, aleluja.
Aleluja, aleluja,
aleluja, aleluja.

2. miesto

Natália Točeková

Maľujem a píšem

Keď maľujem,
cítim sa ako oblak, ktorý lieta.
A okolo neho sú ľudia,
aj oni zachytávajú obrazy.
Podávajú mi štetce a farby dúhy,
aby som všetko zaznamenala.
Keď maľujem,
letím do neznámych krajín.
Som stále na inom mieste.
Keď maľujem anjela,
cítim, že je pri mne.
Zastaví sa čas,
čas, ktorý lieta okolo mňa
a hovorí mi, že mám ešte veľa času
na všetko pekné.
Keď píšem básne, vidím,
ako okolo mňa lietajú písmená,
nápady.
Celé príbehy...
Moja fantázia má opäť letecký deň.

Natália navštevuje
literárno-dramatický odbor
ZUŠ Jána Melkoviča
v Starej Ľubovni
prvý rok.

3. miesto

Michal Dušička

Modlitba za krídla

Bože, Otče náš,
milujúci svoje deti,
dal si nám podobu na Tvoj obraz
a silu porozumieť Ti.
Viem, veľmi máš ma rád
takého, aký som.
No ja túžim po krídlach
byť slobodný ako vták,
v lietaní sa mu podobať.
Dal si mu krídla miesto rúk
a perie miesto dlaní,
lenže on nezládne pokľaknúť
a modlitbou Ťa chváliť.
Bože, Otče náš,
všemocný nad nami.
Ďakujem Ti.
Dal si mi krídla, Pane môj,
a nazval si ich snami.

K písaniu som sa dostal ešte ako malý, keď som Mikulášovi zložil básničku. Postupne som začal recitovať, viac čítať poéziu a snažil som sa postupne zdokonaľovať v písaní. V budúcnosti by som chcel pokračovať v písaní a prednese poézie, púšťať sa do rozsiahlejších diel, vkladať do básni viac myšlienok a úvah. Inšpirovali ma M. Růfus, P. O. Hviezdoslav, W. Whitman. Moji obľúbení autori sú M. Růfus, P. O. Hviezdoslav, J. Seifert, J. Smrek, W. Shakespeare a E. A. Poe.

2. stupeň ZŠ

Próza

1. miesto

Hana Vorobelová

Divadelné predstavenie

Z myšlienok ho náhle vytrhla bodavá bolesť. Pri pohľade na tenké pramienky horúcej krvi na jeho dlani sa strhol. Zakrvavenou rukou prevrátil malú fľaštičku od tušu s jeho obľúbenou a preňho jedinou znesiteľnou farbou. Zaujato sledoval, ako sa mu na dlani mieša tmavočervený tuš s ešte stále tečúcou krvou. Po chvíli sa odvrátil a vrhol znechutený pohľad na vedľajšiu vysychajúcu rastlinu a červené hroty ostňov na jej podlhovastých listoch. Pri premiestňovaní premočeného papiera so skoro zakrytou a už zničenou mal'bou tváre nejakej bytosti do koša, sa na špinavej drevenej podlahe v malom byte objavovali červené kvapky. So zvyčajným pocitom znudenia a ľahostajnosti ich obišiel, sadol si naspäť na starú ošúchanú stoličku a začal si po jednom vkladať do úst bobule kyslého granátového jablka.

S vycerenými červenými zubami a celou tvárou zašpinenou od krvi, tušu a šťavy z ovocia, sa postavil pred zrkadlo. Na ňom mal okrem iných farebných papierov slúžiacich na preňho nepodstatné, no pre občasné návštevy jeho rodičov dôležité zútulnenie bytu a predstieranie aktívneho života, aj pokrčený plagát na divadelné predstavenie adaptácie novely od nepopulárneho anglického spisovateľa.

V divadle sa mu nikdy veľmi nepáčilo, no pre dnešný dátum na plagáte, pre túžbu na niekoľko hodín opustiť tieto zaprášené a stiesňujúce izby bytu a vďaka tomu, že na takéto nezáživné predstavenia chodí len málokto, sa rozhodol, že sa naň pôjde pozrieť. Rýchlo sa postavil, schytil niekoľko sivých bankoviek a mikinu, a aj napriek tomu, že sa predstavenie začínalo až o pár hodín, rezko vyrazil do sychravého a skoro prázdneho centra mesta.

Jeho obvyklú a pomalú chôdzu na ceste k najbližšiemu obchodu vymenil za, nutkaním poháňané, dlhé kroky. Počas tmavého a sychravého dňa, pri občasnom zdvihnutí inak sklonenej hlavy zahalenej kapučňou, neuvidel

nikoho okrem telefonátom zamestnanej staršej dámy, ktorá pri pohľade na jeho stále neumytú červenú tvár, z ktorej teraz pre mrholenie stekala farba, nachvíľu prestala agresívne hovoriť do telefónu. Oproti ľudoprázdny pochmúrnym uliciam a obchodu, z ktorého po pár minútach vyšiel s lacným orechovým olejom v ruke, bolo vedľajšie plné parkovisko neočakávanou zmenou. Z jemu neznámeho dôvodu bolo zaplnené malými, bielou farbou natretými veteránmi, ktoré síce žiarili a leskli sa, no jemu stále pripadali staré a nemoderné.

Pri pohľade na opustené autá zrazu pocítil silnú túžbu. Z hlbín mysle sa na povrch dostala myšlienka, zjavne nerozumná a nebezpečná, no on v tej chvíli nemohol myslieť na nič iné, ako na jej okamžité splnenie. Túžba ho poháňala pri pití trpko chutiaceho orechového oleja aj pri rozbíjaní skla pomocou lakťa na dverách jedného z nestrážených bielych áut. Ani skoro neznesiteľná ostrá bolesť pulzujúca z krvácajúceho lakťa mu nezabránila sadnúť si na sedadlo vodiča a s hrmotom naštartovať staré auto, ktoré šlo na jeho prekvapenie dosť rýchlo, takže vyberať zákruty a hnať sa po opustených cestách sivého mesta nepovolenou rýchlosťou bolo oveľa ľahšie ako predpokladal. Keď uvidel svoj neodolateľný cieľ, tehlovú ošarpanú budovu školy, oči sa mu po niekoľkých mesiacoch rozžiarili a na bolesť hneď zabudol.

Svoju bývalú školu považoval vďaka žiadnym priateľom či milým ľuďom, mnohokrát nesplneným skúškam a neskoršiemu prijatiu len do málo platených prác za pôvodcu a symbol všetkých jeho starostí, skrytého smútku a bezvýznamného života. Chcel ho zničiť. Chcel sa oslobodiť. Pár stoviek metrov od budovy sa mu podarilo hlučné auto ešte o niečo zrýchliť. Po každom prejednom metre cesty a chodníka sa mu nezvyklý úsmev na tvári, ukazujúci červenkasté zuby, rozširoval. Pri letmom pozretí sa na jednotlivé tehly tvoriace stenu vnímal už len krátku úľavu, radosť a...

Tmu.

Nachvíľu svet zmizol a potom prišlo svetlo.

Oči, zatvorené niekedy v minulosti, váhavo otvoril. Pred sebou videl len malú prasklinu na čelnom skle a trochu viac ošarpanú tehlovú stenu školskej budovy. Pozrel sa na ruky a do spätného zrkadla. Žiadna krv. Žiadna bolesť. Vystúpil z auta, obzrel si skoro nezničené okolie a všetko, čo sa predtým udialo, sa mu zdalo ako vytrhnuté z inej, neznámej reality. Vedel, že to bolo skutočné, no nič z prítomnosti mu to nepotvrdovalo.

Zrazu si spomenul na neďaleké divadlo a predstavenie. Keďže biele auto pôsobilo, akoby bolo len vysokým vekom trochu zničené a zaparkované blízko steny, rozhodol sa, že ho nechá tak. Pozrel sa na špinavý displej hodínok a rýchlo

sa rozbehol do stále zamračeného centra mesta. Ani prekvapivo plné divadlo a dlhý rad na lístky ho prenutkanie neodradili od splnenia svojho úmyslu. S označeným lístkom v ruke si sadol na mäkké, tmavofialové kreslo v prednejších radoch divadla a s napätím očakával začiatok predstavenia.

Kulisy na pódiu boli tvorené posteľou, zrkadlom, sivou ošarpanou stoličkou a rovnako ošarpano vyzerajúcim stolom, na ktorom bola okrem potrieb na maľovanie aj zelená rastlina s podlhovastými listami a ostňami. Po dlhšom čase usádzania sa oneskorených návštevníkov utišil hlučný dav sediacich ľudí mladý herec svojím príchodom na pódium.

Mladík si so znudeným výrazom sadol na drevenú stoličku a červeným tušom začal maľovať niečo, čo z diaľky vyzeralo ako zvláštna tvár. Dlaňou sa pichol do ostňov rastliny, strhol sa a prevrátil fľaštičku od tušu. Pri pohľade na známe udalosti začal pociťovať nervozitu a zimomriavky po celom jeho mrazivo nehybnom tele, sediac na zrazu nepohodlnom sedadle.

Chlapec s krvácajúcou rukou po chvíli prestal jesť bobule granátového jablka a postavil sa pred plagátmi a papiermi oblepené zrkadlo. Vyceril na seba zuby a zrazu sa mu nečakane podlomili kolená. Bezvládne klesol na špinavú zem javiska. Červenými rukami sa chytil za hlavu a na kolenách začal plakať. V momente, keď sa mu na flakatej tvári zaligotala slza, sa všetci ľudia v hľadisku ako roboti s nespokojným šumom a občasnými útočnými výkrikmi na chlapca zborovo postavili a vyrazili k východu. Chlapec plakať neprestával. V jeho nekončiacom sa plači sa skrývala bolesť, smútok, strata a mnoho ďalšieho. Keď sa nespokojní ľudia tlačili do dverí, chlapcovi sa konečne podarilo vytrhnúť z nechceného zmrazenia a rozbehol sa na pódium. Popri behu vykrikoval na odchádzajúcich ľudí, aby ostali a na úbohého, už nie herca, ale skutočného chlapca s vlastným životom, aby prestal plakať.

Vybehol k nemu po vŕzgajúcich schodoch, kľakol si na drevenú zem a pomedzi výkriky ľudí ho začal utišovať so zvýšeným hlasom. On akoby ho vôbec nepočul, ďalej si držal tvár, po ktorej okrem slz stekali aj kvapky tušu, a plakal čoraz viac. Na tvári utišujúceho chlapca sa pre bezmocnosť objavili rovnako

Hana už od útleho detstva inklinovala k čítaniu. Po oboznámení sa s klasickými literárnymi textami, vhodnými pre jej vekovú kategóriu, prešla k zložitejším textom, pričom inklinuje k príbehom, kde je dominantná psychologická charakteristika postáv. Písať vlastné poviedky začala v tomto školskom roku. Na jej štýle písania vidno, že klasické brakové témy, typické pre ostatných tínedžerov, sú jej cudzie, dôraz kladie na detailný opis prostredia a vnútorného stavu hlavných postáv.

trblietavé slané slzy. Teraz pomedzi plač kričal aj na nešťastného chlapca, aj na to málo ľudí, ktorým sa ešte nepodarilo opustiť tmavú divadelnú sálu. Ich telá a duše sa pomaly prelínali a tvorili jednu bezmocnú osobu. Keď sa svet začal pohybovať a točiť, cítil už len nepokoj a strach.

Tma.

Nezabránila mu len vidieť, pohltila ho celého. Hlbiny tmy po neurčitom čase zmizli. Pomaly otvoril oči. Omámene a s neznesiteľnou bolesťou pulzujúcou od všadiaľ sa obzrel. Uvidel niekoľko rozbitých tehiel starej budovy. Čelné sklo a jeho časti boli všade vo vnútri auta. Sklo, sedadlá, aj chlapcovo telo, bolo pokryté tmavou krvou.

Červená, usmial sa. Jeho obľúbená farba.

2. miesto

Michaela Poljovková

Čakanie na zázrak

– Ela! Vstávaj, je sedem ráno, treba ísť do školy!

Bože, každé ráno tie isté slová, tie isté úkony. Zbytočne sa teším, že ide jeseň, zima či dokonca jar s letom. Vždy čakám, že sa stane niečo úžasné v mojom živote. Takto to bolo aj po prázdninách, keď som sa tešila do školy. Možno sa konečne stane niečo super! Stretnem nových ľudí alebo dokonca zažijeme dobrodružstvo. Moje myšlienky prerušil otravný budík.

– Už idem... – hundrajúc som opustila vyhriatu perinu.

Chytrou som si obliekla džínsy, tričko, bundu. Cestou k dverám som schmatla tašku, jeden sendvič medzi zuby a tresla dverami. Ani som si neuvedomila, koľko je hodín. Môj školský autobus sa blížil a ja som bola ešte len na konci ulice. V duchu som rozmýšľala, či sa rozbehnem, alebo nie. No nakoniec vyhralo moje svedomie. Stihla som naskočiť na poslednú chvíľu. Hodila som sa na voľné miesto a hľadela cez veľké okno autobusu. Decká nastupovali na každej zastávke. Ešte nie je chrípková sezóna, pomyslela som si. Všetci sa naokolo tlačili už ako sardinky v konzerve a autobusár naberal ďalšie deti. Keby mohol, tak ich hádam poukladá aj do batožinového priestoru. Ale konečne sme dorazili k škole a trvalo ďalších päť minút, kým sme všetci vystúpili. To už zvonilo poslednýkrát. Opäť behom do triedy.

Len čo som chytila kľučku, už mi na plecía dýchal dejepisár.

– Zase mi otváraš dvere? – pozrel na mňa karhavo-milým pohľadom.

Ladne som sa zvrtila vo dverách, sklopila zrak a prešmykla sa do triedy. Čo bolo ďalej? To sa dalo čakať. Len nudné vyučovanie, sedem hodín mordovania sa na drevenej stoličke. Už to nevydržím! Moja duša strašne potrebovala slobodu, voľnosť, trochu akcie.... Ale tu sotva nájdem čo i len čerstvý vzduch, keď tu dýcha v tejto malej triede dvadsať ľudí. Zrazu mi vystrelila ruka.

– Pán učiteľ, mne je zle! – vykrikla som a vyhrnula sa z triedy. Zastavila som sa len na dievčenských záchodoch. Bože, čo som to urobila?! Ved' mi nič nie je! Ale ten pocit bol super... O chvíľku za mnou došla Sandra.

– Čo ti je, Ela? Poslal ma učiteľ.

– Je mi trochu zle, – zaklamala som a snažila sa tváriť utrápene.

– Tak v tom prípade máš ísť radšej domov, – odkazuje dejepisár.

– Dobre, – s čo najmenšou radosťou som prikývla. Zhrabla som si veci a stonajúc som opustila mučiareň tínedžerských duší.

Keď som pomaličky došla za roh, vyhodila som batoh do výšky a trikrát zvýskla. Aké to bolo jednoduché a rozbehla som sa v ústrety nákupnému centru. Áno, to je raj všetkých! Tolko úžasných vecí! Výklady s najnovšími koženými bundami, doplnkami, tolko čačiek-mačiek.

Vyskúšala som si všetky novinky a strávila som tu skoro celý deň. Len môj žalúdok ma upozornil, že je veľa hodín. Bože, musím byť doma skôr ako mama. Pozrela som sa na hodinky a rozbehla sa tajnou skratkou. Ledva som zabuchla dvere, zhodila veci, vysypala knihy na stôl. Už aj sa v zámke otočil kľúč.

– Ahoj zlatko, už som doma! – ozvala sa mama. – Aký si mala deň?

– Výborný! – vyhrkla som. Skoro som prezradila, čo som prežila. Ešteže som si zahryzla do jazyka.

– Som rada, že sa ti darilo, – mama mi pohladkala moju hlavu sklonenú nad knihami. – Idem spraviť večeru, potom ťa zavolám. Len sa uč, – dodala a už bola v kuchyni.

Lahla som si nad otvorenú knihu a zadriemala. Zo sna ma vytrhla len večera.

Ďalšie ráno, ďalšie déja vu. Nie, včera to bolo iné. Ten deň sa mi páčil, aj dnešok musí byť iný.

Veru aj bol. V autobuse nebolo žiadne miesto, tak som sa musela tlačiť na stojáka. Spotené telá sa tiskali okolo mňa. Batoh malého prváka mi tlačil pod rebrá. Niekomu sa rozpučila desiata a pomaly mi stekala lepkavá šťava po mojich najobľúbenejších rifliah. Mala som chuť niekoho zabiť. Jediné, čo som mohla, bolo slobodne hýbať hlavou. Snažila som sa pozrieť, ako sme ďaleko od školy. To, čo som uvidela, však boli gaštanovohnedé oči hladiace priamo na mňa. Hneď

som sklopila zrak. Nadalej som však cítila cudzí pohľad na sebe, ale viac som sa neodvážila pozrieť ani vľavo, ani vpravo.

Zaškripali kolesá a všetci v uličke sme spadli na jednu veľkú kopy. To bude zase deň... Čo najrýchlejšie som sa pozviechala a upaľovala do triedy.

– Ak sa budeš takto snažiť aj naďalej, bude z teba vrátnička, – vyhlásila chemikárka. Obidve sme sa naraz dotkli kľučky.

– Skoro som to stihla, – odvetila som a už aj som sedela v lavici.

Dnes som nemohla predstierať nevoľnosť, takže som musela zdolať sedem dlhých hodín. Na kúsok papiera som načarbala odkaz pre Sandru „Najdeme dnes do kina?“ a s presnou muškou som jej trafila stôl. Sandra sa otočila a rozhodila rukami.

– Čo dnes hrajú? A o koľkej sa stretneme?

– Nejakú francúzsku komédiu... Neviem, – zašepkala som. – Tak čo, ideš?

– Veru ideš, Ela! A rovno pred tabuľu! – ozvala sa učka chémie. – Skús mi radšej porozprávať niečo o chémii.

V taký slnečný deň a mne zamrzol úsmev na tvári. Za to v notese žiarila červená päťka. Toto sa mi teda nepodarilo, ale večer v kine mi to nepokazí.

Mama ma pustila do kina bez problémov. Ved' čo hlava nevie, srdce netrápi.

Múdrosť našich predkov. A tie známky si opravím, keď príde čas.

Konečne sme stáli v rade na lístky. Okrem nich sme si so Sandrou kúpili aj veľký balík pukancov a dve kofoly. Sadli sme si do najvyššieho radu.

– Pozri na toho chalana. Ten má ale pekné oči! – ukázala Sandra prstom na schody.

– Ktorý? – hľadala som, koho asi myslí. Vtom som ju tresla po ruke. – Čo ti šibe? Ved' si nás všimne!

Ale bolo neskoro. Tie hnedé oči som poznala. Boli to tie isté, ktoré sa na mňa dívali dnes ráno v autobuse.

– Ty ho poznáš? – vyzvedala Sandra.

– Nie, nepoznám. No stretla som ho dnes ráno. – zašomrala som kamarátke, aby mi dala pokoj. Vtom sa ozval príjemný hlas:

– Sedím na sedadle 10. Môžem prejsť?

Ja som sa nezmohla ani na slovo, zato Sandra bola pohotová. Ihneď sa postavila a pustila hnedoočka. Ten si sadol rovno vedľa mňa. Sandra sa prihlúplo začala smiať. Cítila som strašné teplo, ktoré mi stúpalo až do tváre. V duchu som prosila, aby konečne zhasli svetlá, nech nikto nevidí, ako horím v lícach. Pravým laktom som štuchla Sandru do boku, ale ani to nepomohlo.

– Psst! Prestaň, už začína film! – ohriakla som kamarátku. Tá však pokračovala vo svojej slovnej paľbe:

– Čo tam po filme... Tebe sa páči nejaký chalan a mne si o tom nič nepovedala. Tajnostkárka.

Bol to ten najdlhší film v mojom živote. Hoci som absolútne nevedela, o čom bol. Celý čas som vedľa neho sedela úplne ako priklincovaná. Je možné, aby človek počul biť splašené srdce? Moje tíklo ako zvon v Notre Dame. Nemohla som sa na nič sústrediť.

– Ela, už je koniec, – naklonila sa ku mne Sandra. – Bolo to super, nie? Ja som sa toľko nasmiala.

– Aj ja, – strhla som sa, vyskočila na nohy, vysypala všetky pukance, rozliala kofolu a upalovala po schodoch na ulicu.

– Kam tak bežíš? Ved' ma počkaj! Ela! – volala za mnou Sandra.

Zastavila som sa až na chodníku na opačnej strane ulice. Len vtedy som začala konečne dýchať. Sandra ma nahnevane dobehla.

– Čo sa ti porobilo? Ledva za tebou stíham.

Nemala som chuť sa rozprávať. Len som mykla plecami a pobrala sa smerom domov. Zato Sandre sa ústa nezavreli celú cestu. Bola uchvátená filmom, o ktorom som ja nemala ani potuchy. Občas som jej prikývla a súhlasila s ňou.

V ten večer som zo seba nedostala už ani slovo. Schovala som sa pod perinu a s divným pocitom v žalúdku som sťažka zaspala.

Keď sa mi konečne podarilo otvoriť oči a pozrieť na budík, ukazovali 9:35.

Samozrejme, že som zaspala. Ved' som nevedela vôbec zaspáť, prevaľovala som sa ako princezná na hrášku. Ale nebudem zúfať, ved' jeden deň hore-dole. Pôjdem sa prejsť do mesta. Potulovala som sa celé doobedie. Aj mi bolo smutno za Sandrou. Keď sme boli naposledy v centre, smiali sme sa do chvíle, kým sa za nami neobjavil SBS-kár. Len-len že sme mu ušli. Ešte hodnú chvíľu nás triasol smiech pri fontáne, zahútane som myslela na kamošku nevnímajúc okolie a zotrvačne prechádzala okolo výkladov. Ani neviem prečo, zastala som pred žltó-červenými dverami. Zodvihla pohľad a tam zbadala hnedoočka.

Zostala som ako obarená.

– Ahoj! – pozdravil ma prichrípnutý hlas.

– Ty dnes nie si v škole?

– N... n... nie , ja... ja... ja... – nezmohla som sa na odpoveď.

– No vidíš, ja som sa tešil, že ťa uvidím v autobuse. Ale musel som k doktorovi, – dodal bez jediného koktania.

Pozviechaj sa, ticho som si hovorila, musíš povedať aspoň jednu súvislú vetu. A už sa zo mňa vysypalo:

*Písanie je moja zál'uba.
Najradšej píšem príbehy
alebo rozprávky o zvieratkách.
Mojou najoblúbenejšou
autorkou je Cressida Cowel.*

– Mrzí ma , že si chorý. – a vtom som celá očervenela. Bože, ja som blbá, hučalo mi myslou. Hnedoočko sa usmial, neuhol pohľadom ani krokom.
– Nie je to nič vážne, – dodal. – Ideš nakupovať alebo už pôjdeš domov?
– Asi sa tu ešte poobzerám a potom pôjdem. Asi som sa už dnes dlho tárala,
– pokojnejšie som sa na neho usmiala a urobila jeden krok vľavo. Hnedoočko ustúpil tiež o jeden krok, ale na tú istú stranu. Chcela som sa mu uhnúť, ale zase sme sa obaja pohli na tú istú stranu. Ešte sme to dvakrát zopakovali, keď ma chytil za plecia.

– Zastavte ho! – počuli sme ženský výkrik.

Obaja sme sa obrátili, pohyblivé dvere sa pohli a do nás vrazil starší chlap.

– Zastavte ho! – nieslo sa celou predajňou, pričom sa k výkriku pripojil aj strašný piskot poplašného zariadenia. Traja sme sa váľali na chodníku hlava-nehlava. Chlap vo svetri sa snažil postaviť a utiecť. Hnedoočko ho v poslednej sekunde potkol a on spadol rovno pred nohy ochranky. Zmätene som pozrela na Hnedoočka.

– S tebou teda nie je žiadna nuda, – zdvihol obočie. Ten mi už podával ruku, aby mi pomohol na nohy.

– Chcela som zažiť niečo dobrodružné, ale nemyslela som tým váľanie sa na chodníku pred obchodom, – zasmiala som sa a zároveň som zastonala.

– Bolí ťa niečo? – spýtal sa Hnedoočko.

– Bolí ma rameno, asi som si ho vyklúbila pri tom páde, – dodala som a druhou rukou som si držala plece.

Môj výlet sa skončil strašne. Samozrejme, že zavolali mamu. Prišla, ako najrýchlejšie mohla. Pozrela na mňa najprv ustráchaným pohľadom, potom pohľadom našťavaného tigra, ktorý ma roztrhá v zuboch, len čo zostaneme samy. V obchode jej vysvetlili, čo sa vlastne stalo a z Hnedoočka a zo mňa spravili hrdinov dňa, pretože chlap si pod mohutným svetlom odnášal aj parádnu koženú bundu, za ktorú čírou náhodou zabudol zaplatiť. Ale ani to neobmäkčilo srdce mojej mamy. Verdikt bol jednoznačný, vyklúbené rameno a mesiac zaracha za zlé známky, chodenie poza školu a klamanie. Tie všetky zákazy, príkazy a poučenia sa dali vydržať. Celý týždeň bez Hnedoočka bol na nevydržanie. To bol ten najväčší trest!

Po najdlhšom týždni na mňa konečne čakalo moje dobrodružstvo v autobuse. Po dlhom čase som čakala na zastávke. Keď som nastúpila do autobusu číslo 7, cez tie všetky hlavy pchajúcich sa deciek, som videla tie oči. Mala som pocit, akoby žiarili, keď ma zbadali, ale len do chvíle, kým sa mi pred nos nestrčila Sandra.

– Počuj, baba jedna, všetko mi musíš porozprávať. A, samozrejme, nič nevynechaj, – uskríňala sa Sandra a pritom energicky rozhadzovala rukami na všetky strany.

– Dobre, dobre. Môžeš ma konečne pustiť? – poprosila som Sandru a pchala sa k Hnedoočkovi.

– To nemyslíš vážne, – rozhorčila sa Sandra, – som tvoja najlepšia kamoška a ty ma chceš obísť pre...?

Povzdychala som si.

– Poviem ti všetko, – dodala som a kým autobus zaparkoval, vyrozprávala som Sandre všetko. Teda, takmer všetko.

Ovial ma čerstvý vzduch, keď sa otvorili dvere.

Zahľadela som sa na farebnú budovu školy a usmiala sa pre seba. Moje dobrodružstvo dnešného dňa začína. Z myšlienky ma vytrhla niečia ruka na pleci s hlasom, ktorý som už poznala:

– Môžem s tebou hovoriť?

– Zasa lieta niekde v oblakoch... Nechám vás. Stretneme sa v triede, Ela. A nie že zase pôjdeš na nákupy!

– Kývala mi Sandra ukazovákom pred nosom.

– Ha-ha-ha, – uškrnula som sa. – Veľmi vtipné... – hodila som rukou a rázne sa otočila k Hnedoočkovi.

– Nešla by si cez víkend do kina? – opýtal sa bez okolkov.

– Rada by som šla, ale mám ešte tri týždne zaracha. Musím napraviť, čo som domrvila. Taká bola dohoda medzi mnou a mamou, – sklopila som smutne oči. – A ozaj, bola som v tom obchode. Aj s mamou. Predstav si, darovali nám tú koženú bundu ako vďaka za pomoc. Ale keďže je pánska a všetka zásluha patrí aj tak tebe, chcela som ti ju dať, – a už som z batohu vyberala bundu.

– To myslíš vážne? – opýtal sa prekvapene.

– Neboj, všetko už len po dohode. Patrí tebe, – podala som ju Hnedoočkovi.

– Zoberiem si ju do kina. Dohodnuté. Teraz však rýchlo do triedy, lebo už zvoní, – rozbehol sa po chodbe. – Mimochodom, volám sa Patrik! – zakričal za mnou.

Ledva som sa dotkla kľučky. Za chrbtom som začula len jednu vetu:

– Keďže už zase meškáš, rovno zostaň pred tabuľou, – povedala posmešne chemikárka.

3. miesto + CENA VEREJNOSTI

Tamara Halenkovičová

Šepot vločiek

Chmúrna obloha bola zvráskavená ako tvár stareny. Krajina bola mĺkva, akoby sneh a ľad polapali všetky zvuky a zatvorili život za svojimi múrmi. Sedel na slamenej sedlovej streche a opieral sa o začmudený komín v nádeji, že sa aspoň trochu zohreje. Otrhaná košeľa už bola beztak špinavá, no potok bol príliš studený na to, aby sa v ňom niečo dalo opráť a potom to aj uschlo. Pokrútil skrehnutými prstami. Vydýchol obláčik pary a nechotne sa odsunul od komína. Z tohto miesta nemal dostatočný výhľad na ulicu. Prikrčil sa k slame a pomaly sa preplazil k prelomu strechy. Opatrne nadeň vystrčil hlavu a jastril po ľuďoch dolu. Tu ešte nekradol. Nemali by ho tu spoznať. Musí otcovi priniesť liek.

Už sa chcel spustiť dolu, keď na komíne pristál vrabec. Vtáčik na neho uprel očka ako kamienky a zahopkal po okraji. Natočil malú hlavičku, akoby sa ho spytoval. Chlapec sa zarazil. Vrabec začvirikal, zatrepal krídlami a malé stvorenie sa vznieslo k zachmúrenej oblohe. Hľadel za operencom so skleným pohľadom. Vrabce nič nepúta. Pousmial sa a s povzdychom skĺzol zo strechy. Oprášil sa a prstami si sčesal zlepené vlasy do čela. Zaťal zuby a vyšiel spoza rohu.

Po ulici sa motali ľudia. Pri stene jedného z domov sa chúlil starý žobrák. V hrnčeku mal len sneh. Chlapec okolo prešiel s pohľadom zapichnutým do špinavého snehu. Sám sa triasol od zimy, červené bosé nohy štípal mráz. Spod mihalníc bystril po rukách a opaskoch či vreckách kabátov.

Pri pouličnom stánku postávalo pár ľudí. Do nosa mu udrela vábivá vôňa teplého jedla. Rád by aspoň vôňou oklamal prázdny žalúdok, no spamätal sa prv, než by niečo také vyviedol. Predavač by ho z tadial' určite vyhodil a kopanec by bolo to najviac, čo by sa mu ušlo. Nie, stánok nie je dobrý nápad. Je tam priveľa mužov.

Nechcel tam len tak postávať, pretože bol priveľmi na očiach. Vklížol do uzučkej uličky medzi dvoma domami a číhal na svoj cieľ. Onedlho sa zo skupinky pri stánku oddelil chlapík v kožušinovom kabáte s mešcom za pásom. Chlapec si pomädľil ruky a vybehol z uličky. Nadbehol si okolo chlapa a rozpleštil sa na zemi ani nie sedem krokov pred ním. Chlap prekvapene zastavil. Chlapec sa nemotorne postavil a zahanbene sa začal oprášovať.

– Si v poriadku, chlapče? – pristúpil k nemu chlap.

– Áno, prepáčte, – ticho zachripel chlapec. Odrazu sa mu znova šmyklo na zľadovatenom chodníku a vylakane sa chytil pánovho kabáta. Najväčší risk. No

hneď, ako si chlapec uvedomil, čo robí, strhol sa a pustil kabát. Cúvol do úctivej vzdialenosti a zapichol pohľad k svojim palcom na nohách. – Odpustite, prosím, – zamrmlal. – Už sa to viac nestane!

Chlap si iba odfrkol, s odporom si oprášil kabát a obišiel zahanbeného otrhanca. Nuž a ten otrhanec sa zohol, aby zo snehu vytiahol mešec. Rýchlo si ho zastrčil za košeľu. Opatrne sa poprepletal pomedzi ľudí a zamieril k lekární. Dnu ho ovanul teplý vzduch presýtený vôňou bylín.

Za pultom nebolo nikoho. Nervózne si prehrabol vlasy, ktoré začali pomaly vlnnúť od snehu, čo sa mu na nich roztápal. Pokrútil prstami na nohách a prešiel k pultu. Postavil sa na špičky. Odkášlal si a slabým hláskom zavolał:

– Dobrý deň! – Nikto sa však neozýval. Skúsil znova – Dobrý...

Z dverí pri policiach sa vyrútil bradatý lekárnik.

– Prosím? – rozhliadol sa, ale nikoho nevidel.

– Prepáčte, prosím, – ozval sa chlapec. Keď na neho lekárnik zamračene pozrel, vyšponoval sa, aby bol trochu vyšší a chytil sa okraja pultu. – Mohli by ste mi, prosím, dať niečo pre otca?

Lekárnik zamyslene prižmúril oči.

– Zase ty? – zahundral. – Už som ti dal všetko možné. Keď nič nezaberá, nechaj to tak. Iba sa pre to namočíš do problémov.

Chlapec zaúpel.

– Určite máte niečo, čo mu pomôže, prosím! Skúste to posledný raz!

Lekárnik tľoskol jazykom.

– Nie je dobré striedať lieky.

Možnože ti aj dávam správny liek, ale pokiaľ nebude tvoj otec mať dostatok živín, bude stále slabý.

Chlapec zronene pozrel

dole.

– Dajte mi teda niečo, čo mu pomôže od bolesti, – zamumlal.

Lekárnik si vzdychol a zobral z police zväzok bylín.

– Koľko toho chceš?

Chlapec sa objal rukami a neisto prešlapoval.

– Nevieam, koľko treba,

– povedal ticho.

Muž mu teda

vymeral množstvo sušených

Moje meno je
Tamara, mám 14 rokov.
Rada maľujem, kreslím a hrám
na dychovom hudobnom nástroji
okarina. Moja láska ku knihám, mytológii
a rozprávkam ma vedie k písaniu svojích
vlastných diel. Keby som mohla, celý deň by
som presedela s knihou v ruke. Sama nejaké
píšem, ale ešte to potrvá, kým uzrú svetlo
sveta. Píšem už od 9 rokov. V tvorení ma
podporuje moja rodina a kamaráti, môj
štvornohý miláčik a najmä moja
sesternica Bianka.

bylín, vložil ich do vrecúška a zobral si od chlapca peniaze. Sledoval, ako si otrhanec berie svoj nákup, zastrkáva si mešec pod košeľu a odchádza. Takýchto prípadov stretával mnoho, no nie takých vytrvalých, ako je tento. Predpokladal, že ako ostatné deti bez strechy nad hlavou, aj toto chlapča zomrie od zimy. Vzdychol si a vrátil sa k mletiu sušeného šafranu. Za bosým chlapcom sa zavreli ťažké dvere.

Zastrčil sa medzi dva sudy na dažďovú vodu a striasol sa od zimy.

Roztvoril mešec a počítal peniaze. Veľa v ňom toho nezostalo. Zaťal zuby, aby mu nedrkotali. Rozhliadol sa okolo. Za zvyšné peniaze kúpi niečo na jedenie. Mohol by za získané peniaze kupovať jedlo a lacnejšie lieky proti bolesti. Otec by možno trochu zosilnel a lieky by potom zaberali. Usmial sa a vstal. Chvíľku poskakoval na mieste, aby sa trochu zahrial. Rozhliadol sa dookola, bystriac po stánku s jedlom.

Onedlho s úsmevom maširoval cez stiesnené uličky s teplým chlebíkom pritisnutým k telu. Nevrlý pekár na neho vrhal temné pohľady, no okrem hundrania popod nos nepovedal chlapcovi nič. Moril ho hlad, no snažil sa naň nemyslieť. Ale predsa len, keď na ceste z mestečka zastavil na kraji cesty, aby sa uhol veľkému vozu, neubránil sa a odštipol si z končeka. Nakoniec zhlto celý konček. Potom sa cítil strašne previnilo. No než sa pohol z miesta, zrazu ho zdrapila čiasi ruka.

Prekvapene vykrikol a snažil sa vyslobodiť. Muž ho zdrapil za golier a silno ním zatriasol. Spod košeľe vypadol mešec a vrecúško s bylinkami.

– Vidíš, vtáčik, vraveli sme ti, že na to svoje kradnutie doplatíš,“ vyhlásil strážnik a zodvihol zo zeme mešec s bylinami. Chlapec sa zúfalo načahoval za vecami. Druhému strážnikovi sa mu ho ulútostilo. Klakol si k malému a prihovoril sa mu:
– Vari nevieš, ako sa trestajú zlodeji, chlapče?

Chlapec sa prestal mykať a v očiach sa mu zračil strach.

– Zákon káže, aby sa zlodejom odtála ruka, ktorá kradla. Po zápästie. Rozumieš?

– Vidíš, fagan?!

Neradno sa stavať zákonom! – zahrmel strážnik a zatriasol ním. – Vezmeme si veci, ktoré si ukradol a ty choď kadeľahšie!

Strážnikov spoločník smutne potriasol hlavou.

– Nechaj mu tie veci, Ren, ten chlapec má chorého otca.

Ren niečo zašomral a pustil svojho malého zajatca.

– Tak si choď.

Chlapec chňapol po vrátených predmetoch a rozbehol sa preč.

Po tvári mu stekali slzy.

Tak veľmi sa bál. Veci si pritláčal k chudej hrudi, kde mu splašene bilo srdce. Na krajinu padla tma. Domov sa dovliekol až vtedy, keď sa na oblohe objavila bledá tvár luny. Prekročil prah chatrného domca a striasol zo seba sneh, ktorý znova láskal krajinu. Uzimný sa sklamane zahľadel na studený kozub.

Čupol si k tmavým uhlíkom. Začal do nich fúkať, snažiac sa vydolovať hoci aj tú najmenšiu iskričku. Žiadna sa však neobjavila. S povzdychom zmietol špinu z podlahy a opatrne tam položil splasnutý mešec, vrecúško a na vrch stvrdnutý chlieb.

Zaťal zuby. Ešte raz vybehol von. Rýchlo pozhľadúval trocha konárikov, vrátil sa dnu a poukladal ich do kozuba, aj keď vedel, že mokré drevo nezapáli. Nechal ho tam, aby sa vysušilo. Potichu sa prikradol k jedinej posteli s podstielkou zo starej slamy. Pod roztrhanou prikrývkou spal otec. Z tváre sa mu stratili vrásky a zdalo sa, že ho netrápia bolesti. Chlapec si povzdychol. Nemohol sa ubrániť slabému úsmevu. Bol rád, že sa otec má lepšie. Vzal svoj lup z podlahy a schoval ho pod posteľ. Zajtra dá otcovi najesť. Možno sa to polepší. Otec vyzdravie, nájde si prácu a on mu bude pomáhať.

Vliezol pod prikrývku a schúlil sa k otcovi. Dlho potom, čo mu od únavy klesli viečka, mu neschádzal úsmev z tváre. Netrápila ho zima. Vidina šťastia na to postačila. Ležal medzi kvetmi. Vánok im láskal farbisté hlávky. Motýle krúžili ponad kvety v zvláštnom tanci.

Mraky plávali po oblohe farby očí novorodenca. Chlapec otvoril oči. Kvietky sa nad ním skláňali, akoby mu chceli niečo pošepkať. Pozorne načúval, no nerozumel ich tichým hláskom. Prechádzal sa pomedzi ne a zvedavo sa obzeral dookola. Nekončiaca pláň čipkovaných záster lúk sa ťahala niekde až za horizont.

Bolo tam tak krásne. Ticho ho zabalilo to hodvábnej prikrývky. Pustil sa do behu. Cítil sa voľný. Nemal starosti, ani čo by sa do jednej makovej hlavičky vošlo. Mal pocit akoby ho sám vietor uchytil a vyložil si ho na plecía. Zdalo sa mu, že mu vetrík požičal svoje krídla utkané zo stoviek hlasov a šumov. Čipky voní a vtáčích spevov ho zabalili do nového pocitu šťastia. Kiežby to tak mohol ukázať otcovi.

Zosmutnel. Hoci videl doširoka-dodaľeka, nezazrel ho. Smútok ho však dlho netrápil. Začul otcov hlas spoza kopca. Bol taký, ako si ho pamätal. Nebol naplnený únavou. Takýto veselý si ho pamätal, keď otcovi ako malý chlapec sedával na kolene a jeho smiech pripomínal zlaté hrkálky.

Rozbehol sa za ním. Nadobudol pocit beztiaže, perly lúk sa pod jeho nohami mihali, keď sa vzdalhoval milovými krokmi. Motýle ho sprevádzali, roztopašne mu sadali na košeľu i líca. Pár sa mu ich usadilo do vlasov. Iste chceli, aby ich povozil. Veselo s nimi poskakoval, až kým nezmizol za kopcom.

Všetko to bol krásny sen, z ktorého sa už chlapec ani jeho otec nezobudili. Lahké motýlie krídla už neboli ničím iným, iba studenými vločkami spievajúcimi mrazivú uspávanú hlasom zimy. O nič hlasnejším, než šepot tajných prianí. Dierou v starej slamenej streche i škárami v okenici vtancovali dnu a spočinuli na

tvári malého chlapca.

Zima prešla rovnakými dverami ešte mnohokrát. S každým novým snehom sa zdalo, akoby sa niečo stratilo v jeho bielych perinách. Tak, ako sa stratil chlapec pod krásnymi vločkami snehu, stratila sa aj jeho bolesť a utrpenie.

MIMORIADNA CENA POROTY

Viktória Kamenská

V ríši snov

Každý večer sa teším, že idem spať, idem snívať, idem do Ríše snov, idem žiť svoj sen! Idem spať s úsmevom a ešte s väčším úsmevom vstávam.

Stojím sama, na vode, v tme. Zrazu vidím podo mnou ryby, veľké ryby. Keď sa preberiem z očarenia, prepadnem sa do vody a zase stojím. Tentokrát sú všade okolo mňa zrkadlá, pekné, čisté, len jedno je puknuté. Ale veľmi si ho nevšímam. V každom zrkadle vidím seba zakaždým inak – smutná, šťastná, urazená, spokojná... Ale to puknuté zrkadlo je iné. Je... Ani slovami to neviem opísať. Vyžaruje z neho teplo. Je krásne sa naň pozeráť. Všetky zrkadlá sú tmavé, ale čisté, rámy majú všade rôzne ornamenty, len farba im chýba. V tom teplom a príjemnom zrkadle sú... krídla?

V tej chvíli ma to priťahuje a zrkadlo svojím telom rozbijem. Krídla mi prirastú k telu a ja sa opäť zobudím (opäť po páde). Zistím, že sa nachádzam medzi nejakými zvláštnymi bytosťami. Doteraz neviem, čo boli zač. Vyzerali ako... ANJELI alebo nejaká hmla.

Počujem hlasy:

– SNY LIETAŤ KRÍDLA TY.

Vtedy som pochopila, že mám krídla na lietanie a nie na ozdabu. Roztiahla som ich, boli krásne, veľké, z hustého bieleho peria. Zrazu mi prebehli zimomriavky po chrbte. Otočila som sa a... bola tam tá zvláštna hmla. Volala ma: – SEM, SEM, POĎ! POĎ!

Tak som išla.

Cesta za ňou bola dlhá, ako keby nevedela, kam ide. Raz sme šli dokola, potom rovno, potom zastala a pozrela na mňa. Zase to isté. Dokola, rovno, otočka, dokola, rovno, otočka... Nemala som hodinky, preto som nevedela, ako dlho to už robíme. Ale vo Svete snov čas NEEEXISTUJE. Keď sme konečne prišli na to miesto, uvidela som jamu. Zliezala som po rebríku (samozrejme, že iba ja, hmla nemá

pevné telo). Uvidela som ďalší svet. Všade bolo veľa hôr a anjeli z nich zlietali. Až potom som si uvedomila, že ich tam učia lietať.

Zase ma volala:

– TY VEĽKÁ BYŤ!

Nerozumela som tomu.

Keď sme vyšli na horu, hmla konečne

prehovorila:

– JA KROM, TY?

– JA, VIKI.

Krom iba kývol hlavou. Zaviedol ma k útesu a vysvetlil mi, čo mám robiť. Ja som odpovedala iba:

– ÁNO, JA.

Potom ma znenazdajky nejaký vietor strčil z útesu. A mne nezostávalo nič iné, než pohnúť krídlami. Prvýkrát v živote som lietala! BOL TO ÚŽASNÝ POCIT! Poletovala som si sem a tam. Keď som sa upokojila, priletelo za mnou moje dvojča a ďalšie, a ďalšie, a ďalšie. Bolo ich veľa, asi trinásť. Prvé dvojča mi povedalo: – AHOJ, SOM TVOJE DVOJČA. VOLÁM SA FANTÁZIA. TVOJA FANTÁZIA. ŽIJEM V TVOJEJ HLAVE.

Prehovorilo ďalšie:

– JA SOM ŠTASTIE.

A potom ďalšie a ďalšie... SMOLA, RADOSŤ, ÚPRIMNOSŤ, ZVEDAVOSŤ, NEŠIKOVNOSŤ, UČITEL'.

Stále som to nechápala. ČO tu robím? PRAVDA mi to celé vysvetlila. Čím si viac verím, mám sebavedomie a napredujem, tým viac sa mi krídla zväčšujú a letím vyššie a vyššie. Letím za svojím snom. A všetky bariéry zmiznú alebo sa zmenšia, lebo ten sen je silnejší ako bariéry. Prekážky nás zdržujú, sú oveľa slabšie ako silný sen – túžba, preto nevedú k snom. Letím bližšie a bližšie, hore do oblakov, kde čaká ten môj sen – niekým sa stať – na mňa a aj na vás! Čím väčšie krídla máte, tým vyššie letíte za svojím snom! Ale vždy sa treba dotýkať nohami zeme. V tej chvíli sa všetko rozplynulo a ostala iba tma a ja sama.

Krídla sa mi strácajú a miznú. Nevieam, čo mám robiť, som zmätená, je mi zima a... Predo mnou sa objavia dvere. Utekám k nim a keď ich otvorím, počujem, ako mi niekto vraví:

– Vstávaj, Viki, ideš do školy.

Ešte som si neuvedomovala, že som vo Svete ľudí, preto som odpovedala:

– A nemôžem tam zaletieť?

Viktória má mnoho aktivít, k písaniu bola „prinútená“ na hodinách slohu, ale napokon písala s radosťou.

Stredné školy

Poézia

1. miesto + CENA VEREJNOSTI

Chiara Vaňová

O práve na biele pierko

Žiť ako divoká rieka
búrlivo, rýchlo, bez ústia.
Život bájny,
disharmonický
strhnúť prúdom problémy i zlo.
Čo blamáž, to hrdosť?

I dýchať pod vraními brkami
nie je eufóriou duše.
Byť uviazaný pri brehu oceánu?

Svet musí mať i kaňony
aj mosty cez potoky.
Šírku krídel
si neurčujeme.

Asi
všetci z nás mali
obdobie, kedy potrebovali
svoje myšlienky vykričať do
sveta, no nevedeli ako. Spočiatku
som vnímala písanie básní, poviedok a
rozprávok ako uvoľnenie svojho vnútorného
tlaku na papier. Keď som sa stretávala s
pozitívnymi názormi od rodiny a priateľov,
tak som sa do písania „zažrala“. Myslím si, že
písanie bude naďalej môj vedľajší koníček,
no kto vie, možno raz bude moje
meno na obálke nejakej knihy.
Nechávam to na náhodu.

2. miesto

Natália Václaviková

Ikaros

V rytme staccata rastieme
a klesáme

Rozoberajúc **výšku**

Načúvajúc **hĺbkam**

Za letu upravuj vosk

Strháva (nás) hyperbola

3. miesto

Ema

Fröhlichová

... nerozumie

nerozumie pohybom

svojich nôh

sú prirodzené

akoby ihrisko bolo jej parketom

nevidí rozdiel medzi tancom a hrou

jej šlachy sú prerezané výskokmi

pri ktorých nemyslí na bolesť

páči sa jej mohutná elegancia dvojtaktov

klamné pohyby telom

a napätie keď sa lopta rozhoduje

na ktorú stranu obruče spadne

toto je jej reč tela

takto sa rozpráva s vtákmi

Písaniu som sa začala venovať usilovnejšie až na strednej škole. Spočiatku to nebola veľká sláva a hoci som bola na svoju prvú „poviedku“ hrdá, po rokoch si ju čítam na pripomenutie, že toto sa nesmie zopakovať. Kto ma inšpiroval? Je to kliše, ale musím povedať, že život. Z neho beriem najviac inšpirácie a o ňom je najviac mojich poviedok. Často zo svojho vlastného života, ale občas experimentujem s vymyslenými postavami, ako aj v prípade Tajomstva v pastelkách.

Rada píšem a čítam. Čítam takmer všetko, čo mi príde pod ruku.

MIMORIADNA CENA VYDAVATEĽSTVA

Magdaléna Martišková

Lucijná

Máš rešpekt pred stridžími dňami
vraj si ťa ale môžem namotať na halušky
do Vianoc dvanásťkrát odpiješ ma bozkom
povymetáme všetky kúty krídlami
skryjeme kožuchy
a nič po sebe nezametieme
Trinásteho ma môžeš požiadať o ruku
ja ti podám celý prst
aby si si mohol nakresliť krížik na čelo
a potom
vyváľaní v perí
s Elánom
do medu
konečne
vryjeme naše mená

Pišem už od
deviatich rokov, hneď
ako som zistila, že trochu
lepšie sa viem vyjadriť slovom
ako kreslením, čomu som sa
dovtedy venovala viac. Veľa čítam,
mám rada poéziu, reportážnu
literatúru a z prózy najmä
našu slovenskú.

Stredné školy

Próza

1. miesto + CENA VEREJNOSTI

Ema Madzia

Kruhy života

V noci bola búrka. Mračná dunivo hrmeli, akoby sa na nás chceli zrútiť... Sedím pred televíziou a pozorujem misku nezjedených cereálií. Prešla ma chuť. Z obrovskej obrazovky sa na mňa škerí Dracula. Zvláštne rozhadzuje rukami a rapuje. Moderné rozprávky, kde sú zlé strašidlá dobré, nebezpeční ľudia neškodní, čierna je biela a biela ružová. A nad všetkým stojí hlúpy blesk, pretože ak raz udrie, zasiahnutý sa stane bezmocným voči svojmu osudu.

Aj v noci udierali blesky. Susedina čivava nespokojne vreštala, snažiac sa prehlušiť hrmenie. Vo vedľajšej dedine zhorela stodola, niekto to zdieľal na Facebooku. U nás im padol za obeť starý hrab a sused. Strom vraj spadol presne vtedy, keď sa popri ňom vracal z krčmy. Neviem, na náhody neverím.

Zdvihnem zo stola misku a natlačím do seba jej obsah. Žalúdok protestne zakňučí, no má smolu. Je čas zistiť vlastné škody.

Stojím pred zrkadlom v kúpeľni. Pokrývajú ho fírkance vody a zubnej pasty. Kdesi medzi nimi sa črtá moja tvár. Štetiny kefy sa mi prepletajú s prameňmi blondavých vlasov. Dokonale zautomatizovaný pohyb, pohyb každodennej rutiny. Rozčesať končeky, zbytočne dlhú ofinu, jednotlivé pramene, odložiť kefu... Vrhnúť znechutený pohľad do zrkadla, prehrabnúť si vlasy rukami... A vtom sa zaraziť. Pohľadom skúmať vlasy zachytené o prsteň, ktorý vraj už nesmiem nosiť. Usilovať sa nájsť onen objekt, ktorý si dovolil porušiť pravidlá ranných rituálov. Nechápavo pomrviť medzi prstami silno ryšavý až červený vlas.

Je omnoho hrubší, pevnejší a drží sa povrchu hlavy, akoby nevyrastal z neho, ale z niečoho omnoho hlbšieho. Neprehliadnuteľný.

Strasie ma. Voľnou rukou schmatnem manikúrové nožničky a prudkým pohybom ho odstrihnem. Pozostatok vlasu zakryjem ostatnými a urobím si

strapatý cop. Primitívna kamufláž. S vlasom v dlani vyjdem z kúpelne. Pohľadu do zrkadla sa vyhýbam.

– Saša? – prikročím k pracovnému stolu. Odtrhne pohľad od počítača.

– Čo je? – jemne sa usmeje a podvedomým pohybom si pritisne k perám hrnček rannej kávy. Vystriem k nej ruku s vlasom, neodradí ma ani náhla slabosť v končatinách. Saša si ho skúmavo prezrie.

– Nechápem.

– Ten je môj, – šepnem.

Zamračí sa. Pochopila.

– Žartuješ?

Pokrútim hlavou. Úbohým úsmevom sa snažím premôcť plač. Saša mi venuje súcitný pohľad, slová stratila.

Večer stojím pred zrkadlom a počítam. Raz, dva, tri. A znovu, raz, dva, tri. Dookola.

Raz... dva... tri... Dorástol, vrátil sa. Je ešte hrubší ako predtým. A čo je horšie, šíri sa. Zúfalo sa hrabem vo vlasoch, hľadám. Koľko ich ešte je?

Raz, dva, tri.

Nožnice ležia pri umývadle. Bojím sa ich dotknúť. Raz-dva-tri by som ich odstrihla, ale čo ak by narástli späť? Čo ak by sa vrátili a ja by som si to musela priznať? A tak urobím len jedno. Donesiem papierovú pásku, odstrihnem z nej tri kúsky a prilepím ich na červené vlasy. Raz! Dva! Tri! Nespustím z nich oči, chcem ich mať pod dohľadom.

Z kúpelne vyjdem až uprostred noci. Naivne sa hodím na posteľ a privriem viečka. Premietne sa mi na nich tvár muža. Má silno ryšavé, až takmer červené vlasy, bradu, obočie a snáď aj mihalnice. Okuliare mu zakrývajú iskru v očiach, dlhý nos sa skláňa k tenkej čiarky pier. Usmieva sa.

Padajú na mňa spomienky. Cítim, ako ma srbí pokožka na hlave, červené vlasy sa pomaly predierajú na povrch. Zúfalo sa škrabem, nechty sa mi zabárajú do pokožky, zostávajú mi za nimi jej kúsky.

Rastú, stále rýchlejšie a rýchlejšie.

Stojím pred zrkadlom. Nepočítam, vzdala som to. Len sledujem svoj odraz. Kto sa to na mňa díva? Neviem. Napriek tomu vytiahne z mojej kozmetickej taštičky pinzetu a začne rad za radom vytrhávať červené vlasy. Už má toho dosť, je ochotný urobiť čokoľvek.

Nejde to. Vlasy majú príliš hlboké korene, len prudké trhnutie ich dokáže uvoľniť. Zakaždým mnou šklbne a do očí sa mi nahrnú slzy. Odraz však pokračuje,

on nič necíti. Ďalší koreň sa nešťastne pustí. Zostane po ňom len zväčšujúca sa bodka krvi.

Ktosi klope na dvere. Pomaly sa k nim dotackám a otvorím. Stojí v nich Saša. Mračí sa. Drobné plešiny poznačené krvavými bodkami sa pred ňou nedokážu schovať. Nič však nevraví. Po ich dôkladnej obhliadke sa pohľadom presunie na moju tvár.

– Koľko si spala?

Myknem plecami.

V myslí sa mi vynorí spomienka. Sedím vedľa neho na posteli. V žltom svetle izby mu vlasy žiaria prenikavou oranžovou. Palcami mi prechádza po vankúšikoch pod očami.

– Kruhy života, – pery sa mu roztiahnu do širokého úsmevu. – Čím viac žiješ, tým sú väčšie. Tak som si hovoril... – prechádza sa po mne zreničkami, – ... že by sme možno dnes nemali ísť spať.

Pohľadom zablúdi kamsi nižšie a ja viem, že už sa usmievam aj ja.

Stiahne mi žalúdok. V ten večer som prvýkrát zryšavela. Jeden dotyk, jeden vlas, mrazivé čaro haptiky. A on sa musel dotknúť každého miesta, najviac toho vo vnútri. Ktovie, komu farbí vlasy teraz?

– V kancelii som povedala, že ti je zle, – pokračuje Saša, – tak si to tak potom vybav u doktora.

Ako obvykle sa sama pozve dnu. Sotva sa vyzuje, už šmátra rukou v obrovskej kabelke.

– To je pre teba, – podá mi akúsi škatuľku. Škerí sa

z nej na mňa známa žena. Herečka. Dlhými havraními vlasmi si zakrýva polovicu tváre. Deluxe oil-care color. Permanent. Sýte, luxusné a dlho trvajúce farby. Híbková starostlivosť pre hodvábný lesk. Zamračím sa.

– Myslím, že už by aj stačilo, – začne Saša. – Mala by si ísť ďalej.

Po chvíli dodá:

– Občas treba radikálne riešenie.

– Vieš, ja... Myslela som si, že tým všetko končí, ale... – zlomí

Píše, odkedy
vie písať, s menšími i
väčšími prestávkami. Najradšej
má fantastiku, no nebráni sa ani
experimentom. Verí, že hranice treba
prekračovať a pravidlá žánrov si prispôsobovať.
Keďže je lenivá a otváranie knihy považuje za
príliš namáhavé, v poslednom čase prečítala
výber najlepších audiopoviedok zo súťaže
Poviedka. Najviac sa jej páčila tá o Róbeovi
Rágeovi a skupine Nelám, aj keď ich
v skutočnosti nepočúva. Ale to už
odbočuje od témy. Mimochodom,
robíeva to veľmi často.

sa mi hlas.

– Nekončí, – dopovie namiesto mňa. – Nemá to koniec, nikdy to nemá koniec. Len sa to pomaly vytráca, až kým to nie je príliš slabé a ty odrazu upriamiš pozornosť na niečo iné.

– Asi hej, – zašepkám. – Ideme na to?

– Áno.

Z kúpeľne donesiem uterák a prikryjem si ním plecia. Saša medzitým vyberie štetec a usadí si ma na stoličku oproti zrkadlu v predsieni. Vidím, ako naberá farbu na štetec a rovnomerne ju nanáša ku koreňom vlasov. Vždy sa trochu zháči, keď sa dostane k jednej z červených bodiek, no po chvíli prekryje aj tú. Nepoviem jej, že to nepríjemne štípe.

Saša dokončí svoje dielo a odbehne si umyť štetec.

O štyridsať minút stojíme nad vaňou. Saša mi dá opatrne dole sprchovaciu čiapku.

– Si si istá, že to má vyzerať takto? – pozriem sa na ňu. Spoza farbiaceho gélu neprevitá syta a lesklá čierna tak, ako sľubovali výrobcovia.

– To umytie urobí veľa, – vyhlási, no sama tomu veľmi neverí. Obočie sa jej znepokojene vlní.

Podá mi hlavicu sprchy. Nechám teplú vodu stekať po vlasoch spolu so zvyškami gélu. Pod tisícami drobných potôčikov sa rysuje nová farba.

Roztrasie sa mi ruka.

– Saši? – tlačia sa mi do očí slzy. Nič nehovorí. Zhrozene sa díva na lesklú sytu čiernu. Alebo tak to aspoň písali na obale.

Musím sa oprieť o vaňu, aby som nespadla. Cítim, ako sa podo mnou podlamujú kolená, ako zrazu kľáčim na zemi a ako sa k potôčikom vody pridávajú moje slzy.

– Čo to je?! – vykriknem. Nedokážem sa ovládať. – Prečo?! – habkám pomedzi prudké vzlyky. – D... daj to p... preč, prosím!

Možno by ma upokojil fakt, že keď si budem zajtra ráno pri káve čítať najnovšie aktuality, narazím na verejné ospravedlnenie firmy Schwarzkopf. Vraj za chybu pri balení ich, iste najlepšej, červenej farby s vysokým obsahom aloe vera pre zdravé a lesklé vlasy. Ale pravdepodobne nie. Na náhody neverím.

Saša mlčí. K slovu sa odhodlá až po hodnej chvíli.

– Možno to zmyjeme, – vždy sa snaží myslieť pozitívne. Zo skrinky vytiahne všetky šampóny a začne mi ich po jednom podávať.

– Naozaj to pomôže?

Neisto, ale predsa, prikývne, tak sa rozhodnem počúvnuť ju. Prudko si ich vmasírujem do vlasov, dookola opakujem tú istú činnosť. Naniest', zmyť, naniest', zmyť... Saša medzitým zúrivo ťuká do mobilu. Po chvíli si niečo zamrmle

a rozbehne sa do kuchyne. Vráti sa s fľašou octu a sódou bikarbónou. Sódu nasype do jedného zo šampónov a podá mi ho ako ďalší. Odkiaľsi vytiahne vedro, vyleje doň celý ocot a zriedi ho s horúcou vodou. Počká, než zmyjem vylepšený šampón a obleje mi ním celú hlavu. Kúpeľňu zaplaví odporný pach.

Lenže výrobcovia predsa len úplne neklamali. Sýta ryšavá sa odmieta pustiť čo i len jedného vlasu. Či už si hlavu umývam druhý alebo dvadsiatykrát, stále vyzerá rovnako. Saša sa však neprestáva snažiť, podáva mi ďalšie a ďalšie šampóny, vymýšľa iné zábaly, hľadá nové a nové prostriedky a odporúčania, ktoré jej vypluje internet, no bez akéhokoľvek efektu. Pri desiatej podanej fľaštičke pokrútim hlavou.

– Dost! – uterákom si osuším vlasy. Pri pohľade do zrkadla ma strasie, tak zavriem oči. To však vyrieši problém len na chvíľu.

Pokračujem do kuchyne. Z chladničky vyberiem fľašu vína a zo zásuvky nožnice.

Sme v kúpeľni. Saša sedí v tureckom sede na záchodovej doske a pije priamo z fľaše. Nech už sa snaží doktor akokoľvek, operácia sa občas nevydarí. Ale chváliť sa tým práve nemusí. Ja stojím oproti zrkadlu a pomaly odstrihávam prameň po prameni. Viem, že zase dorastú. Svet, v ktorom žijem, je kruh.

2. miesto

Martina Kostolná

Echo odrezaného ucha Vincenta van Gogha

A do hviezdnej noci sa nesmie vstupovať jemne. Hnev. Musíme šíriť hnev, anarchiu, chaos a nárek nad intergalakticky neoblomným časom. Vždy bola nočná obloha pohrebiskom hviezd. Vždy žiarili detské tváre polárok na cestu strateným dušiam, pohlteným pod polnočným nánosom tmy, vťahnutých do prachu nekonfekčnosti doby. A aj keby bola obloha stvorená len preto, aby sa odrážala v твоjich očiach, táto existencia by mala skutočný zmysel.

Všetci musíme cestovať naprieč šialenstvom, aby sme pochopili, kým naozaj sme a aké vznešené ideály tvorí bytie. Niekedy strácame niť. Niekedy nám naše husté olejové farby jednoducho dôjdu...

Keď obloha pobozkala hviezdy najvrúcnejším bozkom večnosti, akoby sa svet zastavil. Akoby všetko konečne dávalo zmysel. Hviezdy tancovali vo svojich prepychových róbach a nôžky sa im elegantne preplietali pod nánosom zvukov

prírody a eufórie. Ich krehké telička sa zvíjali vo všetkých farebných spektrách, vo všetkých posadnutostiach a vášňach, vo všetkých záberoch toho, čo bolo dané a čo sa malo stať. Aká tragická osudovosť spôsobila, že každá jedna z nich predstavovala dokonalý pár, dokonalé súznenie, dokonalú myseľ a telo, pre veľikána mesiaca, ktorého mužné ruky sa dotýkali každej z nich.

Vo všetkých prenádherných chvíľach sa nájde niečo tragické. Čím bol mesiac taký výnimočný? Prečo všetky hviezdy túžili len po jeho bozkoch večnosti? O čo žiarili viac, keď si predstavovali jeho kostnaté ruky ostrieľané životnými pochabosťami a radovánkami ľudí, ktorí na neho s obdivom hľadeli? Možno práve to ho robilo natoľko atraktívnym, natoľko mystickým. Možno práve to, že na neho hľadeli všetci veľkí géniovia ľudského pokolenia s rovnakými túžbami, s rovnakými nádejami a myšlienkami. Rok za rokom sa jeho tvorivé obzory rozširovali a on akoby viac narastal pod ťarchou vedomostí a snov, ktoré ľudia snívajú, keď na neho s nádychom tajomna po nociach hľadia. Práve tieto atribúty z neho robili najväčšieho milovníka z celej mliečnej dráhy, z celej galaxie. To, ako sa jeho filozofické ruky dotýkali zlatistých šiat rozutekaných mladých hviezd, keď im pomáhal rozväzovať jagavé korzety, aby jeho ruky mohli spočinúť na ich mladistvých živých telách. Ich splynutie vždy spôsobilo výbuch. Explóziu citov, supernovu, intergalaktickú paletu milovania.

Lenže mesiac nikdy nezostával dlho... Tak rýchlo ako pobláznil naivné hviezdne dievča, tak rýchlo sa posunul ku ďalšiemu oceánu, ku ďalšiemu moru a osamelé malé telo nechal pohodené v chladnom vesmíre večnosti.

Nemožno mesiac súdiť za nerozvážne činy, umelci sú už raz takí. Keď milujú, tak celým srdcom a práve ich slobode patrí najväčšia časť ich lásky. Preto je večerná obloha tak tragicky honosným pohrebiskom hviezd. Hviezdy skáču za ním, padajú pri myšlienke spoločnej budúcnosti. Padajú, lebo ľúbia. A práve ich pestré odevy tvoria okolo jeho osoby povestný šum noci. Je skoro nemožné hľadiť na oblohu a nesnívať. Van Gogh povedal, že nás smrť odnesie na ďalšiu hviezdu, no bohužiaľ!... pre niektorých je už neskoro.

Bizarnosť situácie, v ktorej si ma začali všímať bežné ľudské oči, je vskutku tragikomická. Bolo som jeho súčasťou odjakživa. Vždy som spočívalo na tej pomätenej ryšavej hlave, nasávalo a počúvalo tie čudesné bludy tohto sveta bez jedinej námietky. Bez jediného opovrhnutia. On ma vždy bral ako samozrejmosť. Ako podivnú, pokrútenú a tvrdkastú časť jeho hlavy. Čím som si to zaslúžilo? Trávil som s ním celý jeho život. Celý! A on sa ma pri prvej príležitosti zbavil. Odrezal ma ako kúsok mäsa. Ako úbohý plátok šunky!

Uznávam, jeho idea bola spočiatku veľmi šlachetná a rozprávково čarovná. Ale ako sme dopadli? Obaja ležíme na drevenej podlahe v tej známej

izbe s modrastým náterom a posteľou, ktorá sa pri každom pohybe rozplače, akoby sa išla psychicky zrútiť pod ťarchou bolesti. Ja, hodené v kúte na zemi so smútkom na duši z nepriaznivého vyčítania osudu. On v druhom kúte miestnosti, učupený čo najviac pri zemi, s hlavou pevne zvieranou medzi kolenami a v kaluži krvi vychádzajúcej z miesta, kde som doteraz trávil celý svoj život. Zdalo sa, že krvácanie sa už upokojilo, ale Vincove neustále amoky spôsobili opätovnú reakciu. Chudák. Od vzlykania je schopný ledva dýchať. Celá jeho myseľ, celé jeho krásne telo trpí pod ťarchou zloby, ktorú si páchajú ľudia navzájom. Je až príliš éterický. Príliš dobrý pre tento svet. Nemožno mi ho neľúbiť. Nemožno mi s ním nesúcítiť. Aj keby som netrávilo celý doterajší život po jeho boku, zbožňovalo by som ho rovnako. Krutý čas k nemu však nikdy nebol milý. Okolnosti akoby si z neho celý čas len strieľali a život akoby mu pretekal pomedzi prsty ako tá polomŕtva krv, voľne tancujúca na zemi.

Vincent, tento svet nebol nikdy stvorený pre niekoho tak krásneho ako si ty. Keby som len tak malo možnosť to všetko zmeniť. Keby som nebolo len uchom. Obyčajným orgánom, ktorý už stratil svoj význam a svoju životnú misiu a poslanie. Kiežby som len mohlo k nemu prísť a objasniť ho. Podatť mu pomocnú ruku a povedatť mu, ako všetka tá bolesť má cenu, ako na ňom záleží. Keby som len tak malo krídla. Krídla, ktorými by som ho zaneslo do budúcnosti. Krídla, ktoré by mu dokázali, že práve on so svojou krásnou detskou dušou a brilantným vedomím dokáže zmeniť svet.

Už pri ich prvom spoločnom stretnutí v Paríži bolo viac než jasné, že ich osudy sa budú preplietat po zvyšok ich životov. Komplikovanosť a vzájomná potrebnosť ich citov bola ako z iného sveta.

Niektorí ľudia vás jednoducho zmenia. Niektorí ľudia vás jednoducho ovplyvnia natoľko, že vaša duša už nikdy nebude samostatne žijúcou entitou. Ich slová, ich postrehy a ich zbožné ideály vašu dušu premenia podľa ich formy, ich obzoru. Isté karmické puto prepája niektorých ľudí spôsobmi, o akých sa nám ani nesníva.

Mladí a pochabí ľudia si myslia, že ich životy ovládajú sami, že oni sú si pánmi, ale pre autentickosť citov je potrebné náš život prirovnať ku rastu kvetu. Povedzme k takej slnečnici. Ľudský kvet celý život kvitne, celý život sa otáča za farebnými aspektami ľudského bytia. Ich spriaznené duše sa dotýkajú ich hlíny a zanechávajú v nej odtlačky hlbšie, ako sa môže na prvý pohľad zdať. Odtlačky, ktoré zostanú vyryté hlboko do tela rastliny po celý život a ktorých sa nedokáže nikdy zbaviť. Odtlačky plné spomienok.

Je to tak tragicky smutné, ako sa niekedy nevieme vymaniť spod nadvlády milovaných. Už pri prvom stretnutí Paula s Vincentom sa ľady večnosti

prelomili a Vincentova slnečnica utrpela hlboké a početné ryhy vo svojom zmysle a hlavne v opore. Boli to odtlačky, ktoré zmenili umenie od svojho základu.

Paul bol muž odporný vo svojej podstate, a to nehovorím len preto, že preňho ležíme spolu s Vincom v kŕči beznádeje. Neoplýval prehnane krásnou tvárou a ani nevýslovným talentom. Jeho tvár bola večne zachmúrená a oči až príliš tmavé, aby sa dali považovať za atraktívne či vôbec ľudské. Jeho myseľ, rovnako ako aj celý duch, patrili k najtmavším farbám všetkých možných spektier. Možno práve to bolo tou rozdielnosťou, možno tou podivnosťou, alebo len nešťastnou zhodou náhod, že práve Vincentovo srdce, nasiaknuté slnečným svetom a bozkom slnečníc, zahorelo túžbou silnejšou ako všetky zbesilé variácie lásky vtedajšej doby. Oheň a voda. Tak ich prezývali. Nechceli málo – len zmeniť svet.

– Vaše obrazy sú iné. Prekypujú životom väčšmi ako neústupná vrava na Champs-Élysées. Ako je to možné? V čom spočíva vaše tajomstvo?"

Slová ešte vtedy neznámeho počerného muža Vincenta vyrušili pri rozjímaní. Sám nevedel nad čím rozmýšľa alebo prečo vôbec existuje.

– Vložil som moje srdce a moju dušu do mojich prác a pri tomto procese som stratil triezvy úsudok.

– Vskutku pôsobivé. Ako sa voláte, mladý muž?

– Vincent van Gogh.

– Teší ma, Vincent. Moje meno je Paul Gauguin.

Kiežby som už vtedy mohlo mať krídla. Keby som len tak mohlo zabrániť hlúpych lichôtkam, ktoré čoskoro zaplavili éter. Hneď mi bolo jasné, čo je vo veci, ale taktiež som chápalo, ako veľmi Vincent tieto slová chvály potrebuje. Slovo dalo slovo a Paul a Vincent si začali dopisovať.

Už dlho Vincent nemal toľko radosti zo života, ako keď bol po Paulovom boku. Spoločne brádzili prírodu, navzájom si ukazovali krásy sveta, krásy ľudskej duše a vymetali nevestince jedna radosť.

V jedno septembrové popoludnie si obaja ľahli na mŕtve slnečnicové pole. Vietor sa pohrával so zvyškami tráv a klasov a slnko si užívalo jeden z posledných dní svojej práce na plný úväzok. Vo vzduchu už bolo cítiť príchod jesene, ale letné teplo akoby stále nechcelo opustiť pokojné lúky a polia Francúzska. Paul a Vincent ležali v tráve. Bok po boku. Hľadeli na nebojácne nebo a na oblaky tancujúce po nekonečnom parkete. Vpíjali farby života. Slnko svietilo na Vincentovu bledú tvár a ešte väčšmi zvýrazňovalo jeho pehy, rozutekané po tvári ako prvé kvapky letného dažďa.

– Páči sa ti, však? – pokoj prírody preťal Paul dotieravou otázkou.

– Kto?

- No Rachel predsa... Ty labužník, – zasmial sa Paul uštipačne.
- Na čo narážaš?
- Na nič. Na nič... Len, že to dievča má osemnásť rokov a na farmárovu dcéru je neobyčajne krásna... A obdarená, – zasmial sa neúctivo.
- Ty sa nikdy nezmeníš! Prestaneš niekedy brať ženy ako obyčajné kusy mäsa?
- Takže ju miluješ!

Vincent mlčal. Paul sa uštipačne usmial na znak svojho víťazstva a naďalej ležali v lone večnej prírody. Vincent už však nedokázal byť koncentrovaný. Všetky jeho myšlienky patrili jej. Rachel celý svoj život drela. Celý svoj krátky život nepoznala jedinú krásu sveta, jediný pocit bezpečia. Nevedel, čo k nej cítil. Cítil pokoru a nevinnosť. Vedel, že ona ho chápe. Bola jediným stvorením, jediným šťastným momentom a myšlienkou večer pred spánkom. Na druhej strane tam bol on. Pokrytecký, krutý a drzý. Jeho tvár bola väčšmi nasiaknutá zlobou, ako v ten osudový deň v Paríži, keď sa stretli, ale jeho myseľ bola rovnako halucinogénnou, ako v ten povestný večer. Nevedel, čo cíti k nemu, nevedel, čo cítil k nej. Obaja boli pre neho niečím výnimočným. Niečím, na čo sa nikdy nezabúda. Dvoma rozdielnymi farbami na Vincentovej palete cítenia. Cítil, že na svete nie je skutočne nič viac umelecké ako milovať ľudí.

Chlad už vystriedal slnečné dni a s teplom odišla aj istá iskra zo vzťahu dvoch mužov, ktorí sa navzájom ovplyvňovali najmä po ľudskej stránke.

Blížili sa Vianoce. Domovy voňali láskou a svet akoby konečne zabudol na prchavosť a nepohodlnosť času. Hodiny tikali naopak. Paul sa s milým Vincentom nevidel dlhé mesiace. To Vincenta uistilo len v tom, že city, ktoré cítil, boli viac ako len priateľské. Nestačili mu len hlúpe listy. Nestačil mu len jeho rukopis. Chcel vpíjať každý jeden drobný detail jeho tváre. Túžil držať jeho ruku a hľadiet na jeho zachmúrený pohľad pri maľovaní. Ťažko mu bolo na duši bez Paulovej prítomnosti. Bol nesmierne vďačný Theovi, že práve on umožnil, aby Gauguin mohol prísť.

Jeho verný brat Theo. Čo by si bol úbohý Vincent bez neho počal? Bol to jediné, čo mu z rodiny zostalo. Jediný živý článok rodiny, ktorý nezapudil posledný cit ku starému neborákovi.

Theo zaplatil Paulovi cestu, sám sa totiž neunúval minúť ani cent. Vincent chcel, aby bolo všetko perfektné. Túžil po dokonalosti. Túžil po Paulovi. Jeho dlho očakávaný príchod však nebol taký, ako dúfal. Akoby posledný slnečný septembrový lúč odniesol viac, ako len leto. Každá jedna veta, ktorá vyšla z Vincentových úst, akoby pohoršovala Paula a každý jeden kyslý komentár na Vincentovu osobu alebo tvorbu spôsoboval, že sa kráľ nočnej oblohy viac a viac uzatváral do svojej modrastej škrupiny pred ohavným svetom.

Nič nevychádzalo podľa plánov. Nič. Od začiatku bolo jasné, že Paul nestojí o prítomnosť jeho tajného milovníka. Každý jeden výrok si navzájom negovali a každá myšlienka akoby unikala cez čiernu dieru do inej galaxie.

– Tvoje myšlienky sú scestné, Vincent. Hovoríš o revolúcii, hovoríš o zmene, myslíš vo veršoch, ale nepíšeš básne. Si vskutku mizerná ľudská bytosť. Spájaš krásne so smutným a nazývaš to novým pohľadom. Si len jeden chorý muž.

– Nazývaš moje umenie šialenstvom? Hádam si nemyslíš, rovnako ako oni, že som šialený. Ako môžeš byť tak krutý. Ponúkol som ti všetko. Dal som ti seba. Celé moje umenie, každý kus mojej mŕtvej duše a ty ma nazývaš bláznom?

– Presne tak. Si blázon. Blázon a nič iné. Bolo hlúpe sem jazdiť. Bola chyba ťa vôbec niekedy oslovovať.

– To nemyslíš vážne?! To nemôžeš myslieť vážne! – povedal Vincent s krčovitou bolesťou v jeho hlase. Celý jeho duch akoby razom začal miznúť pred očami. Akoby sa celá pointa, celá podstata jeho života rútila do záhuby.

– Myslím. Ba čo viac, ja to viem.

– A ja som si myslel, že ťa milujem. A že ty miluješ mňa. Že naša revolúcia je o nás a o farbách, ktoré driemu v našich vnútroch, ale teraz vidím, že to bol fatálny omyl.

– Miloval? Že si ma miloval? A čo si si myslel? Že ťa milujem? Tak ty okrem toho, že si blázon, si ešte aj hlupák! Milovať?! Teba?! – a smial sa najodpornejším smiechom storočia.

– Nehovor tak. Prosím! Nehovor tak... – beznádejne bedákal Vincent.

– Prečo by som nemal, keď je to pravda? Si obyčajný chudák.

– MIČ!

– Nebudem počúvať niekoho takého, ako si ty...

Vincent sa vystrel ako lata. Rýchlejšie ako čas, rýchlejšie ako svetlo, rýchlejšie ako keď sa človek zamiluje sa postavil a vzal do ruky britvu na holenie. Rovnako rýchlo sa vrátil k Paulovi a priložil mu britvu ku krku až zacítil jeho pulz pod čepelou ostria.

– Zopakuj to! Povedz, že som šialený!

Gauguin len bezmocne zdvihol ruky do vzduchu a hľadel priamo do Vincentových belasých očí. Vincent sčasti omámený Paulovým pohľadom, sčasti svojou vlastnou rýchlosťou, zostal paralyzovane stáť, uvedomujúc si fatálnu chybu, ktorej sa dopustil. Pustil britvu na zem a vzpriamene stál, hľadiac naprieč Paulom, naprieč stenou, naprieč jeho domom a hustým lesom ukrývajúcim jeho žltý dom. Hľadel do prázdna, ale zároveň videl rozbúrený oceán, ktorý natolko miloval. Cítil vôňu soli a videl ako agresívne voda naráža do skál. Dokonca aj tú stihol mesiac svojou príťažlivosťou rozprúdiť a roztancovať pod sprškou jeho lichôtok.

– Ty si načisto blázon! Musel si sa úplne zošalieť. Si netvor! – posledné slová Paul kričal. Vychádzali z hĺbky jeho duše, z hĺbky jeho srdca. A skôr ako sa Vincent

nazdal, jeho spoločník
už rýchlym krokom opúšťal
bránu žltého domu, ktorý nechal
vybudovať pre nich dvoch.

Bezducho stál a hľadel
na svoj odraz v zrkadle. Jeho
oči mŕtvolne žiarili a posledné
pilieri jeho triezveho úsudku
sa zrútili tak rýchlo, ako sa
ostrá britva znova ocitla v
jeho rukách. Na prahu svojho
vlastného šialenstva a
zmätenosti o tom, kým je a
čo je naozaj dôležité, priložil
na mňa tú ohyzdnú britvu.

Stačila jedna silná, sebavedomá rana. Jeden
pohyb. Jeden dotyk a ja som stratilo všetko, pre čo som bolo
stvorené. Stratilo som jeho. Nebolo jasné, kto z nás bol vo väčšej bolesti.
Kto trpel väčšmi.

Vincova bolesť nebola len fyzická. Áno, krv sa mu valila prúdom z
miesta, kde som predtým spočívalo, ale jeho duša mu krvácala oveľa väčšmi.
Bola rozštiepená na milión kúsokov, na milión realít a podôb. Stratila oporný
pilier, radosť zo života. Niečo, čo robilo tento odporný život znesiteľným. A práve
vtedy, na pokraji krachu, si Vincent spomenul na jedinú živú bytosť, jediné
krásne stvorenie, ktoré nikdy nepohrdlo jeho ohavnou tvárou. Rachel. Vzal ma
do vreckovky a nebezpečne rýchlo sa rozbehol naprieč poľom, ústrety nádeji a
ženskému objatiu plného pochopenia.

Bola skoro polnoc, keď na farmárových dverách zaznelo klopanie. Dvere
otvorila rozospatá Rachel, ktorej spanilosť sa leskla v mesačnom svetle a jej krása
akoby nabrala nových rozmerov.

– Vincent? Čo tu robíte? Neviete, koľko je hodín?! Prečo ste, preboha, pokrytý
krvou?!

– Niečo pre vás mám. Uschovajte tento špeciálny dar.

Úbohý Vincent. Nebol pochopený od jedinej osoby, pri ktorej veril, že
skutočná láska existuje. Reakciu nešťastnej Rachel si, bohužiaľ, predstaviť viete.
Trnistá cesta domov bola tou najdlhšou v jeho živote. Aká ohavná spleť udalostí
ho natoľko zničila, natoľko pošpinila túto čistú dušu. Keď sme prišli domov,
všetky sviečky už dávno dohoreli. Hodil ma do rohu miestnosti a on sa so všetkou
svojou trpkosťou a ničotou zvalil do druhého. Trpel vtedy a trpí aj teraz. Bolí ma

Odjakživa som
sa snažila robiť svet krajším
miestom. Ľudia sú v dnešnej
dobe až príliš necitliví. Skrývajú sa za
konfekčné predstavy doby a ich skutočná
podstata, skutočná duša akoby odchádzala
spolu s prúdom ich nezmyselného bytia.
Vždy som chcela ľudí prinútiť cítiť. Písanie je
časť mňa, ktorej sa nikdy nezbavím. Časť, bez
ktorej zomriem. Mojimi najväčšími vzormi sú
Bukowski, Wilde, Fitzgerald a Dostojevskij.
Práve preto sa vo mne bije večná
predstava krutosti s nekonečnou
krásou sveta...

počuť, ako sa jeho duša láme na drobné čiastky. Ako praská pod váhou reality a nešťastných vlakových príchodov a odchodov. Kiežby som malo krídla, ktorými by som ho mohlo odniesť ku hviezdám. Tento smútok bude večný...

Ani neviem, ako dlho sme strávili utápajúc sa v príšerných myšlienkach trýznenia a ničenia snov. Netušilo som, čo bude so mnou, ale viac ma desila budúcnosť Vincenta van Goga. Muža, ktorý obetoval pre svoju lásku vlastné ucho. Bolo som vôbec niekedy uchom alebo len echom ničotného umierania? Stratil ma na polceste k porozumeniu a pod rúškom hviezdnej noci. Svoje telo, svoju myseľ zapredal umeniu, ktoré je večné a vždy bude!

Znenazdania sa rozleteli dvere a objavil sa v nich zdrvený Theo. Správa o podivuhodnom dare sa evidentne rozšírila rýchlejšie, ako sme si obaja mysleli. – Preboha, Vincent! Môj drahý Vincent... – Jeho hlas znel vlúdne. Bol to ten najvlúdnejší hlas, aký Vincent vo svojom živote kedy počul. Hlas života. – Čo si to, preboha, spravil?! Pod', vstávaj, zaviažeme to.

Ako mu obväzoval ranu, snažil sa pochopiť príčiny a dôvody. Prečo sa ľudia milujú? Ležalo by som polomŕtve pri dverách, keby nebolo lásky a nenávisť? Všetci sme boli v hlbokom zúfalstve. Zúfalstve, v ktorom bol však stále pokoj a hudba, ktorá hrala z Vincentovho svetla. Hoci v izbe nebolo žiadne svetlo, Vincentove oči osvetľovali miestnosť až príliš dobre. Bola jagavá. Iskričky smútku balansovali v mizérii blaha a nepríčetnosti triezveho úsudku. Všetky bizarnosti zrazu dávali význam. Všetko nepochopené sa dá pochopiť pri správnom uhle pohľadu. Keby som len malo krídla a mohlo ho vzniesť ku hviezdám!

Theo ho uložil do postele a slúbil mu, že s ním bude do rána. Slúbil mu, že s ním zostane navždy. Slúbil, že všetko raz bude lepšie, aj keď sme všetci traja vedeli, že nie...

3. miesto

Vendula Jamrichová

Tam hore

V poobedných hodinách je námestie naozaj krásne. Slniečné lúče sa rozprestierajú po všetkých strechách budov a odrážajú sa vo výkladoch obchodov. Hemžiaci sa obdivovatelia mesta či obyčajní okoloidúci sa vždy pozastavia pri fontáne, ktorej stred tvorí obrovská socha jazdca tasiaceho meč proti svojim nepriateľom. Bráni mesto. Niekoľko očí ju sleduje a pripomína si divoké boje, ktoré sa pred storočiami

odohrali. Deti, ktoré ešte nie sú zaujaté históriou a veľkoleposťou námestia, sa buď naháňajú medzi lavičkami, alebo sa snažia chytiť otravných holubov. Často neúspešne. Mamičky ich nakoniec uchľácholia tým, že im dovoľia hodiť si šťastnú mincu do slnkom žiariacej vody vo fontáne. Bohvie, koľko drobákov sa na jej dne skrýva. Kiežby som len mala poňatia.

Sedela som na lavičke a pozorovala ten chaos okolo. Ľudia sa ponáhľali, deti plakali, tínedžeri sa smiali na prihlúplych vtípoch. Starenky vysedávali na lavičke a klebetili, zatiaľ čo ich manželia sa zabávali pri jednom pive.

Keď som takto sedela a mala výhľad na každého, kto okolo mňa prešiel, zatúžila som po inom živote. Po niečom lepšom. Zatúžila som po niekom, kto by ma sprevádzal, kto by mi určil smer. Nebolo to len dnes, čo som si želala mať niekoho po svojom boku. Túžim stále, dookola po tom istom. Keď sedím na námestí, mám pocit, že som súčasťou niečoho. Rodiny, ktorá sa pohybuje v istom čase na určitom mieste. Môžem si nahovárať, že keď sedím na tejto lavičke, v tento čas, som medzi priateľmi, medzi známymi. No keď sa zotmie a moja rodina sa rozprchne, dostávam sa do situácie, kedy sa toto námestie mení na nebezpečnú zónu. Vtedy sa tu bojím zotrvať. V noci.

Bolí ma vedomie, že nemám rodinu. Som opustená, bez domova, nemám priateľov. Na celom svete nie je nik, kto by poznal moje meno. Akoby som nežila. Prežívať zo dňa na deň, nájsť si niečo na jedenie, napiť sa. Nie som finančne zaistená. Robím to, čo je v štáte trestné. Kradnem. Nerobím to preto, lebo ma to strašne baví, ale vďaka tejto zlej veci prežívam. V meste je mnoho pouličných gangov, ktoré nútia deti bez domova kraďnúť. Musia to urobiť, inak zomrú. Deti sa nevedia brániť, a preto robia to, čo im starší a silnejší kážu. Zatiaľ sa mi darí týmto podlým ľuďom vyhýbať. Ale ako dlho? Je len otázkou času, kedy ma jeden z nich v noci chytí, že spím na území toho a toho. Neubránim sa a dokonca ani neutečiem. Títo ľudia majú svojich špehov. Očakávajú, že im vrazíte nôž do chrbta. Vedia, že tá vaša lojálna tvárička je len zásterkou chystaného úteku. A vlastne ani neviete, komu môžete veriť. A preto sa na ulici spoliehajte len sami na seba.

Stmieva sa. Je čas nájsť si vhodné miesto na prenocovanie. Tento život nie je ľahký. Už vôbec nie, keď sa na vás ľudia, ktorí majú všetko, dívajú s pohrdaním. Vždy, keď sa zotmie, mám strach. Práve teraz sa zobúdzda v mojom vnútri. Dnešná noc bude peklo. Tak, ako bola včerajšia a ako budú i nasledovné. Viete, ja verím na zázraky. Verím, že jedného dňa budem svojim deťom rozprávať môj príbeh s úsmevom, verím, že sa vyhrabem z tohto miesta. Želám si to. Želám si lepší život.

Nielenže obloha tmavne, ale i počasie sa mení. Musím si obliecť kabátik, ktorý som predvčerom našla v kontajneri. V žalúdku mi buble. Mám hlad. Celý deň som sa sústredila na svoje želanie, že som aj zabudla na jedlo. Mám posledné dva krajíčky chleba v ruksaku. Bojím sa, že dnes neprežijem. Každý večer je to

o hubu. Ani neviem, koľko je hodín. Kráčam po ulici a trhám si kúsky z chleba, pomaly ich prežívam, aby som sa nasýtala. Vyhýbam sa tým uličkám, v ktorých sa zdržuje najväčšia tma. Hľadám vhodné miesto na prenocovanie. Zrejme sa znova vydám dole ulicou k rieke a usalaším sa pod mostom. To miesto môžem označiť ako bezpečnú zónu.

Je tak veľa vecí, o ktorých snívam. Rada by som študovala. Milujem kreslenie. Posledné peniaze, ktoré mi zostanú, vždy utratím za skicár a ceruzky. Je to moja vášeň, moja pomoc, môj únik. V kresbách zobrazujem svoje túžby, sny, ale i veci, ktorých sa najviac desím. Chcela by som byť maliarkou. Namaľovať obraz, ktorý bude obdivovaný celým svetom. Takto si viac-menej zarábam počas letných mesiacov, keď sa mesto hemží turistami. Rozliezajú sa v uliciach ako mravce. A ja ich maľujem. To je môj biznis. Pätnásť eur za obraz. Počula som niekoľko komplimentov na moju tvorbu, lenže to boli iba plané slová, ktoré mi nezaistili žiadny úspech. A preto teraz ležím pod mostom a túžobne prosím nebesá, aby mi zaistili lepší život.

Mať sny je krásne. Je nádherné zavrieť oči a predstavovať si, aký by to bol život, keby... Horšie je spamätať sa, uvedomiť si, že realita nie je ten svet za zavretými očami. Realita je tu a teraz. Realita je tu pod mostom. Tu teraz ležím so zavretými očami a snívam. A upadám do spánku.

Zobudím sa na nejaké zvuky. Počujem kroky. Toto je ten okamih, kedy dieťa volá svoju mamičku, lebo sa bojí. Koho ja budem volať? Spolieham sa na hviezdy na nebi, že ma ochránia. Hlasy sa blížia. Niekoho hľadajú. Nerozoznávam ich vek. Ale sú to muži. Dvaja. Brucho sa mi stiahlo. Je mi zle. Snažím sa byť ticho, no zároveň si pobaliť veci a zmiznúť. Je zima. Hrozná zima.

Zakopla som, ale neváhala som, vstala a utekala preč. Muži bez domova sú nebezpeční, hlavne tí starí. Ublížujú dievčatám. Nenechám si ublížiť. Bežala som tak dlho ako som vládala. Bola som opatrná, aby som nevbehla do uličky, ktorú nepoznám. Míňala som hlúčky opitých ľudí, ktorí práve vychádzali z barov či diskoték. Závídela som im. Oni sa majú kam vrátiť. Oni sú v bezpečí. Nemusia sa po nociach strachovať, aby ich niekto nezmlátil, neznásilnil alebo nezabil.

Sadla som si na lavičku pri rieke, ktorá tečie mestom. Obzrela som sa opatrne vôkol seba, aby som zistila, či nezapočujem nejaké cudzie kroky. Až keď som si bola úplne istá, že som v bezpečí, poriadne som sa nadýchla. Neodvážila som sa už zavrieť oči. Moje telo sa triaslo a srdce mi búchalo ako divé. Mala som strach. Noci sú nebezpečné.

Raz ma jeden chlap skoro dostal. Ešte vždy ma plaší v nočných morách. Prechádzala som dobre osvetlenou uličkou a hľadala miesto na spanie. Bola som strašne unavená. Lahla som si teda na prázdnu lavičku na námestí. Zaspala som. Bol to pokojný spánok. Lenže potom ma niekto zdrapil za bundu, vytiahol z tej

lavičky a strelil mi facku. Srdce mi skoro vyskočilo z hrude. Bola som v strašnom šoku a triasla sa strachom. Bol to nejaký chlap. Strašne vrčal a nadával, že to je jeho miesto. Udrela som si nohu ako ma zhodil. Bola som v takom stave, že som sa ani nedokázala hýbať. Pozrel sa na mňa tými jeho hrôzostrašnými očami a keď si prezrel celú moju tvár a zistil, že som dievča, zdrapil ma opäť a pritiahol k sebe. Zápasila som s ním. Hádzala som rukami, kopala nohami. Ale bol silný. Kričala som. Pritiahol si ma bližšie k sebe a začal ma obchytkávať. Ako

Vendula sa k písaniu dostala už na základnej škole, pomocou písania dokáže vyjadriť svoju náladu. Veľmi rada číta knihy, k jej obľúbeným žánrom patria lúboštné romány a krimi.

prechádzal po mojom tele, strašne tlačil a mňa to bolelo. Potom mi vrazil ruku do nohavičiek. Pišťala som. Kričala. A opäť som rozhadzovala nohami, udierala rukami. Ale jeho ruka bol stále medzi mojimi stehnami. Spodok môjho tela ma páčil. Ziapala som a nehorázne hlučne plakala. Vrazil mi niekolkokrát, aby som bola ticho. Ale ja som stále kričala. A bojovala. Vďaka bohu môj krik započula nočná hliadka. Z diaľky som videla policajta ako k nám dobieha. Potom dorazil i druhý a muža spacifikovali. Dal im zabrať, ale oslobodili ma. Kým sa zaoberali tým násilníckym bezdomovcom, utiekla som.

Cítila som sa mŕtva. Zmizla zo mňa všetka radosť. Doteraz si pamätám tú horkú pachuť na jazyku. Vtedy som mala šťastie, no bojím sa, že nabudúce ho už mať nebudem.

Pristihla som sa, že zaspávam. V ústach som mala sucho. Začala ma bolieť hlava. Rozhodla som sa pokračovať ďalej. Boleli ma už nohy. Moje dehydratované telo bolo unavené. Pomalými krokmi som sa hýbala vpred. Obozretne. Muselo byť už nadržanom.

Začínalo sviatať. A ja som stále chodila. Ďalej a ďalej. Dostávala som sa do časti mesta, ktorú som vôbec nespoznávala. Nepremýšľala som už jasne. Oči mi klipkali a mala som suchoty. Potrebovala som si oddýchnuť, niekde si sadnúť, ale všetko mi prišlo také neznáme. Dokonca sa so mnou zahrávali už aj moje oči. Urobila som krok vpred, zatočila sa mi hlava. Moje telo sa zaknísalo a ja som spadla. A upadla do bezvedomia.

Zobudila som sa v presvetlenej miestnosti. Oddychovala som na mäkučknej posteli, prikrytá páperovým paplónom. Všade naokolo bolo ticho. Kde to som? V nebi? Zrazu to svetlo zmizlo a ja som sa ocitla v nejakom byte. Nado mnou postával starček a podával mi polievku, z ktorej sa ešte parilo. Bola som hladná a polievku prijala.

– Víтам ťa v mojom skromnom byte, dievča, – usmial sa na mňa a rozprestrel ruky ako krídla po svojom byte.

MIMORIADNA CENA POROTY

Mária Barnovská

Som klaviristka s krátkymi prstami

Je to hendikep.

Keď som sa dnes ponáhľala na hodinu klavíra, potkla som sa o svoje vlastné nohy. To je síce bežná vec. Teda aspoň u mňa. Ale dnes v noci pršalo. (Ležím uprostred mláky.)

Nechty mi zavadzajú pri hraní, preto pred koncertom vždy tak rýchlo miznú.

Vrátila som sa domov, aby som sa prezliekla. Noty som však zachrániť nevedela. Chcela som ich vyžehliť žehličkou, no nakoniec som im dala slobodu. Nechala som ich, aby sa vlnili ako chcú.

Vedľa mojej postele stojí klavír. Volám ho Fridrich. Naposledy bol naladený predtým, ako som sa narodila. Od mojich siedmich rokov som Ježiška vždy prosila o nový klavír. Fridricha mám rada, ale keď na ňom hrám, susedia si myslia, že nám v byte pristálo ufo.

Mám rada korunky. Korunka je hudobný symbol, ktorý predlžuje notu podľa vôle interpreta. V reči nás smrteľníkov to znamená, že notu, nad ktorou je korunka, môže hudobník predĺžiť, o koľko chce.

V hudbe je šialene veľa pravidiel. Musíš hrať podľa toho, ako to chce skladateľ, nie ako to chceš ty. Najprv zrýchliš, potom nota na dve doby, tiché piano, zrýchliš, zaviažeš noty do legáta.

Korunka je jediný symbol, ktorý dáva hudobníkovi aspoň trochu slobody. Korunky sú zriedkavé.

Nie som umelec. Skúšala som ním byť. Umelec vraj dýcha hudbu. Umelec dýcha šialene veľa pravidiel. Ja viem dýchať iba korunky.

Pri hraní sa mi trasú ruky.

Dnes večer som si sadla ku Fridrichovi a hrala, ako mi prikazovali slobodné noty. Dnes večer som sa rozhodla, že ešte raz vyskúšam byť umelcom.

(Mám rada korunky a bielu čokoládu. A ak zaspím do štyroch minút, budem spať tri a pol hodiny.)

Mária
navštevuje
literárno-dramatický
odbor ZUŠ Jána
Melkoviča v Starej Ľubovni.
Je to mimoriadny talent.
Je laureátkou mnohých
literárnych súťaží.

Známe osobnosti čítajú texty víťazov

4. ročníka literárnej súťaže SLOVO

Absolútna víťazka 4. ročníka literárnej súťaže SLOVO
Časovlak Slávkvy Jalčovej
číta herec, komik a režisér Peter Marcin.

Víťazka v kategórii 1. stupeň ZŠ v 4. ročníku literárnej súťaže SLOVO
Radosť v rodine, víťazný text Simony Pilinskej,
číta herec Ady Hajdu.

Víťazka v kategórii 2. stupeň ZŠ – Poézia v 4. ročníku literárnej súťaže SLOVO
Víťaznú báseň huby Emy Jeleňovej
číta herec Alexander Bárta.

Víťazka v kategórii 2. stupeň ZŠ – Próza v 4. ročníku literárnej súťaže SLOVO
Víťazný text Emy Madziovej Naša strana
číta herečka Henrieta Mičkovcová.

Víťazka v kategórii Stredné školy – Poézia v 4. ročníku literárnej súťaže SLOVO
Víťazný text XXX nevymyslel sa Barbory Langovej
číta herec a hudobník Juraj Bača.

Absolútny víťaz 3. ročníka literárnej súťaže SLOVO
Kristián Lazarčík – V zábleskoch dospievania (SLOVO 2017)

Obsah

Lucia Goliášová Moja vysnívaná zoo.....	3
Natália Harčárová Môj vysnívaný pes	8
Eva Demčáková Svet snov	10
Sofia Mária Danielovičová Pekný deň	11
Barbora Melichová Aleluja	12
Natália Točeková Maľujem a píšem	13
Michal Dušička Modlitba za krídla	14
Hana Vorobelová Divadelné predstavenie	15
Michaela Poljovková Čakanie na zázrak	18
Tamara Halenkovičová Šepot vložiek	24
Viktória Kamenská V ríši snov	28
Chiara Vaňová O práve na biele pierko.....	30
Natália Václaviková Ikaros	30
Ema Fröhlichová ... nerozumie	31
Magdaléna Martišková Lucijná	32
Ema Madzia Kruhy života	33
Martina Kostolná Echo odrezaného ucha Vincenta van Gogha.....	37
Vendula Jamrichová Tam hore	44
Mária Barnovská Som klaviristka s krátkymi prstami	48

Mám ťa rád takého, aký si

do 15. decembra 2020

6. ročník
literárnej
súťaže v
love slov

Tvoríš? Lovíš? Hľadáš slová?
Neváhaj, sme tu znova!

Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana vyhlasuje 6. ročník literárnej súťaže v tvorivom písaní **SLOVO 2020**.

Zapoj sa a vyhraj skvelé ceny!

PRAVIDLÁ SÚŤAŽE

Téma: ľubovoľná

Rozsah: maximálne 5 normostrán/9 000 znakov (vrátane medzier)

Žáner: poviedka, komiks, báseň, rozprávka, sci-fi, beletrizovaný životopis (Žiaci 1. stupňa ZŠ majú ľubovoľný výber žánru.)

Kategórie: 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ – poézia, próza, stredné školy – poézia, próza

Diela získavajúce Cenu poroty a Cenu verejnosti budú zverejnené v zborníku SLOVO 2020. Viac informácií a prihlasovací formulár nájdeš na www.orbispictus.sk!

ISBN: 978-80-8120-688-7

9 788081 206887